DARBININKAS

XLIV NR. 19. PRINTED MATTER SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVO - MARCH 17, 1959 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Kova prieš 44 žodžius

Amerikos komunistai pereitą savaitę ėmėsi organizuoti plačiausiu mastu kovą, kad sena tas atmestų 44 žodžių įstatymo priedą. Tai priedas prie "Smitho akto", kuris buvo išleistas 1940 kovai prieš grupes, kurios skelbia ir remia vyriausybės nuvertimą jėga.

Tuo įstatymu remiantis, teismų buvo nuteisti ir į kalėjimus sukišti eilė komunistų vei kėjų. Pereitais metais vyriausias teismas išaiškino įstatymą palankiai komunistam, ir suimtieji daugumas buvo paleisti. Kongrese ir tarp teisininkų kilo nepasitenkinimas įstatymo aiškinimu prasme, priešinga pačiam įstatymui, ir Kongresas dabar svarsto priedą tam įstatymui paaiškinti. Tais 44 žodžiais įsakmiai paaiškinama, kad draužiama ne tik būti orga nizacijose, bet ir jas organizuo ti, rinkti narius, perorganizuo ti į klubus ar pan., kurie siekia ar skelbia valdžios nuvertimą jėga.

Komunistai ėmė veikti prieš šio priedo priėmimą ne tiek pa tys, kiek per vadinamą pilieti nių laisvių komitetą. Aiškina, kad dabar bus palaidotos aš mens laisvės priedą priėmus. Ir kitas šūkis mestas — esą priedo siūlytojai skelbia kovą Amerikos vyriausiam teismui.

Komunistų propaganda eina laiškais, telegramom senatoriam paveikti. Net skambina į namus ir per Velykas organizuoja lankymąsi pas senatorius.

VALST. SEK. J.F. DULLES iš ligoninės kovo 15 iškeliavo pasivažinėti po parką.

PAVERGTŲJŲ BALSAS DERYBOM DĖL BERLYNO

Valstybės departamente šį antradienį pas rytų Europos skyrius vedėją Freers lankosi Pavergtosios Europos Tautų atstovai. Savo memorandume jie primena, kad darybose su Sovietais dėl Europos saugumo galima pasiekti sėkmingo sprendimo tik tada, jei bus pašalintas Europos valstybių pa dalinimas ir pavergimas, o kariuomenės atitraukimas iš Europos gali būti svarstomas tik ryšium su visom politinėm problemom.

Pavergtosios Europos delega cija, vadovaujama V Sidzi kausko, lankysis taip pat pas eilę užsienio politikoje įtakingų senatorių bei kongresmanų.

Pavergtų nuomonės pareiškiamos prieš pat atvykstant Anglijos min. pirmininkui Macmillanui, kuris jau penktadienį pradės pasitarimus su prez. Eisenhowerių.

SUJUDIMAS DĖL SEN KENNEDY TEBEGYVAS

Bostono arkiv. kardinolas Cushingas teisino sen. Kennedy pareiškimus dėl santykių tarp valstybės ir bažnyčios ir kaltino spaudą, kad ji iškreipus

Brooklyno vyskupijos laikraštyje "The Tablet" tarp skaitytojų laiškų tebėra pasipiktini mo dėl senatoriaus pareiškimo. Daugelis iš mūsų—sako viėnas, — nebalsuosim už senatorių ne dėl jo pareiškimų, bet dėl to, kad jis pasirodė nepažįstąs Amerikos tradicijų, tokius pareiškimus duodamas.

Kur eina darbininkų pinigai

Senato komisijoje paaiškėjo, kad Chicagos sunkvežimių unijos pareigūnas Joey Glimco, nuvykęs į Los Angeles, su savo sekretore viešbutyje išsinuomojo vieną kambarį visai savaitei. Už tai iš unijos pinigų paėmė 1045 dol.

Pagrindinė problema - pavogtų daiktų atėmimas

Vysk. Sheenas už pavergtų tautų išlaisvinimo kėlimą Jungtinėse Tautose

Amerikos visuomenei, paskutiniu metu girdinčiai skirtingas vyriausybės, Kongreso, kariuomenės ir spaudos nuomones dėl santykių su Sovietais, pasakė savo žodį ir populiarusis vyskupas Fulton J. Sheen. Jo straipsnis Journal American byloja su jam įprastu aiškumu, vaizdingumu ir principingumu:

—Jei kaimynas kitoj pusėj gatvės, prie kurios jūs gyvenat, sąmoningai ir nuolatos api plėštų kiekvieną namą jūsų pusėje, jūsų nepaliesdamas; jei jis nužudytų kai kuriuos jų savininkus, kitus ištremtų; jei jis išplėštų jų kambarių baldus ir gabentųsi į savo namus, ir tuo pačiu metu imtų kaltinti jus, kad jūs esat plėšikas, ir vagis, ir galvažudys , ką jūs darytumėt? Ar jūs tik sakytumėt, kad jūs nesat plėšikas, ar jūs rašytumėt laikraščiam, pareikšdami, kad nesat vagis? Ar —jei jis tuos kaltinimus jums mestų teisme, — jūs tylėtumėt apie namų apiplėšimą ir vaikų paėmimą į vergiją?

— Tad kodėl taip yra, kada Jungtinės Valstybės ir vakarų pasaulis yra kaltinami esą tautų pavergėjai, norį pradėti atominį karą ir pavergti tautas, ar esą imperialistai ir taikos priešai, mes tik paneigiame tai Jungtinėse Tautose, užuot pateikę sąrašą kraštų, kuriuos jie yra pagrobę, apiplėšę ir konfiskavę, tokių kaip **Ukraina, Rumunija, Vengrija, rytų Vokietija, Estija, Latvija, Suomijos Karelija, Lenkija, Lietuva, Bulgarija, Armenija, Albanija, orutinė Mongolija, Azerbeidžanas, Kirgizija, Uzbekistanas, Kinija ir kt.? Kodėl mes nekeliame diena iš dienos Jungtinėse Tautose tų kraštų išlaisvinimo pro blemos?**

VYSK. FULTON J. SHEEN

Priminęs Molotovo žodžius, kuriais iškilmingai užtikrino nepriklausomybę ir neliečiamybę, o tuojau savo žodžius sulaužė; priminęs, kad sovietinis žodis yra priešingas jų veiksmam, autorius ragina savo vyriausybę, iš defenzyvos pereiti į ofenzyvą:

— Užuot buvę defenzyvoje, ar neturėtume pastangas nukreipti ne tiek į nuolatines derybas su Sovietais, kiek į reikalavimą pavergtai rytų Europai laisvės ir nepriklausomybės? Niekad taip nesijaudina vagis, kaip tada, kada jį užklumpa su pavogtais daiktais rankose, — ir septynių ežerų vandenų neužtektų nuplauti kraujui nuo Sovietų rankų, kurios pavergė Vengrijos laisvės kovotojus....

— Tad, kol Sovietai sugeba įtraukti Jungtines Valstybes į diskusijas dėl atominio karo, antorės, viršūnių konferencijų ir laisvo Berlyno miesto, jie atitraukia Vakarų pasaulį nuo pagrindinės problemos — pavogtų daiktų atėmimo iš jų rankų....

Vyskupo Sheen žodžiai yra sveiko proto ir principų diktuojamas įspėjimas: elgtis kaip su vagim ir plėšiku. Tai priešinga Vakarų politikam, vaidinantiem politiką keleivio, kurį užpuolė gaujoje vilkas: žiūri, kurį vaiką išmesti iš vežimo, kad ilgiau vilkas neįsikraustytų ir į patį vežiamą.

ROBERT D. MURPHY, valstybės sekretoriaus pavaduotojas, kurio žinioje esąs Nato plano paruošimas Berlyno reikalu.

GENEROLAI DĖL BERLYNO

„Senato komisijoje, kuriai pir mininkauja daugumos lyderis sen. Johnsonas, buvo apklausinėjamas armijos štabo viršininkas gen. Maxwell Taylor. Jis pa sisakė už Berlyno gynimą visokiom priemonėm. Ar Vakarų jėgų pakaktų jam apginti? Generolas aiškino, kad Korejos pavyzdžiu Sovietai greičiausiai norėtų kariauti satelitų pajėgom. Satelitų pajėgom atremti Vakarai būtų pajėgūs. Nors satelitam atremti reiktų 30 divizijų, o Vakarai teturi tik 20, bet jei Vakarai būtų toki narsūs, kaip suomiai, jie galėtų atsilaikyti prieš satelitus kurį laiką, iki atvyktų pagalba. Tokiam karui atominiai ginklai nebūtų reikalingi. Jeigu Sovietai mestų savo kariuomenę, tada jau turi būti vartojami atominiai ginklai, ir Sovietų tiesioginis įsikišimas reikštų naują visuotinį karą. Tačiau generolas mano, kad Sovietai tuo nenorės rizikuoti. Jeigu tik Vakarai laikysis energingai, Sovietai savo pozicijas pakeis. Sovietai žino, kad jie labai lengvai pažeidžiami karo metu. Tai jų netvirtas užnugaris pavergtuose kraštuose. Generolas pasisakė prieš oro tiltą, jis būtų per brangus.

Armijos štabo viršininko pareiškimas yra kitoks nei prezidento. Tai nutiko kaip tik dėl to, kad gen. Taylor buvo apklausinėjamas dar prieš pat pre zidento pareiškimus. Generolo pareiškimai buvo laikomi griežtoje paslaptyje ir tik dabar dalim paskelbti.

Gen. White

oro pajėgų viršininkas, senato uždarame apklausinėjime ko vo 12. pritarė prezidento linijai Berlyno klausimu ir dėl biudžeto.

— **Italijos** Segni vyriausybė nori laikytis labiau Nato politikos. Fanfani vyriausybė turėjo neutralizmo tendenciju. Svarstoma galimybė įtraukti Italiją į užsienių reikalų konferenciją. Ji atsvertų Lenkijos ir Čekoslovakijos buvima.

Vakarų vienybėj naujas plyšys

Valstybės sekr. J.F. Dulles buvo pažadėjęs Prancūzijos prez. de Gaulle paremti Prancūzijos atominio povandeninio laivo statybą. Tuo tarpu atominės energijos komisija užprotes tavo. Neoficialiai ji aiškino, kad atomines paslaptis pavojinga patikėti ten, kur tiek daug komunistų. Atominės energijos komisija nutarė paremti tokio povandeninio laivo statybą Anglijoje. Tai labai užgavo Prancūziją, kuri nori būti lygiom traktuojama su visais didžiaisiais sąjungininkais. Prancūzija pareiškė protestą ir atsakė savu keliu — pranešė, kad savo laivyną Viduržemių jūroje išima iš Nato vadovybės.

Apsieis be karo

Anglijos min. pirm. Macmillanas aplankė de Gaulle kanclerį Adenaueri, dabar lankosi Kanadoje ir ketvirtadienį bus Washingtone.

Ligšioliniai pasitarimai veda į tai, kad užsienių reikalų ministerių konferencija numatoma Ženevoje gegužės pirmoje pusėje. Lenkijos ir Čekoslovaki jos dalyvavimas atviras.

Toliau vis labiau neišvengiama daros ir viršūnių konferencija, nors Amerika lig šiol labiausiai tam yra priešinga.

Berlyno klausimu Kongresas remia vyriausybės politiką iš Berlyno nesitraukti ir derėtis. Karo galimybė mažiau prileidžiama. Ji esanti mažesnė, — pareiškė Vokietijos kanc. Adenaueris, — kaip prieš metus. Tačiau sen. Mansfieldas siūlė vyriausybei evakuoti iš Berlyno karinio personalo šeimas.

— **Prezidento** pareiškimą, kad Amerika sausumos karo Europoje nekariaus, užsienio spauda suprato kaip sutikimą eiti į tolimas nuolaidas derybose.

— **Kipro** salos sukilėlių vadas pulk. Grivas išleido paskutinį įsakymą — atsisveikinimą. Jis išvyksta į Graikiją, salai baigus kovą dėl laisvės. Anglai paleido į nelaisve paimtus sukilėlius.

KAN. MEIDUS - VALDYTOJAS

Naujas Kaišiadorių vyskupijos valdytojas

Pranešimu iš Lietuvos, Kaišiadorių **vyskupas T. Matulionis** nuo vyskupijos ordinaro pareigų atsisakė, kai sovietinė valdžia jam neleido tų pareigų eiti nei savo vyskupijoje gyventi.

Jam atsisakius, Kaišiadorių vyskupijos kapitula išsirinko vyskupinos valdytoją **kan. Juozą Meidų,** kuris iki šiol buvo Raseinių klebonas, apie 50 metų amžiaus.

Kaišiadorių vyskupijos reikalus jis tvarkys, gyvendamas **Vienvyje.** Reikia spėti, kad jam apsigyventi Kaišiadoryse taip pat neleidžia, kaip neleidžia ir pareigų eiti vysk. Matulionio pa vaduotojui vyskupui **V. Slatkevičiui.**

Pats vyskupas T. Matulionis yra nukeltas ir dabar gyvena **Šeduvoje** kaip altaristas. Fiziškai nebestiprus, bet dvasinės energijos kupinas. Mišias laiko savo kambaryje.

Pranešimas apie nauio vyskupijos valdytojo išrinkimą paaiškina ir neseniai T. Žiburiuose paskelbta **kan. J. Stankevičiaus** kalėdinį sveikinimą, kuriame jis pasirašęs tik kaip Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytojas. Anksčiau, kol nebuvo grįžęs į Lietuvą vysk. T. Matulionis, kan. J. Stankevičius buvo ir Kaišiadorių vyskupijos valdytojas.

RINKIMAI LIETUVOJ

Lietuvoje kovo 15 buvo vėl rinkimai. Buvo "renkami" atstoOS

vai į "tarybinės Lietuvos respublikos aukšiausią tarybą".

Kaip ir kas buvo "renkami", rodo vaizdas iš Vilniaus universiteto kandidatų parinkimo.. Tribūnoje universiteto prorektorius prof. S. Jankauskas. Jis pasiūlo deputatu į sovietinės Lietuvos aukščiausią organą Ekateriną Furcevą (iš Maskvos). Jo pasiūlymą karštai parėmė teisių fak. dekanas J. Žeruolis, pasiūlydamas dar ir universiteto rektorių Joną Kubilių. Pastarąją kandidaturą parėmė prof Z Žemaitis ir fizikos matematikos fak. dekanas V. Kibartas. Taip susirinkimas "vieningai" išrinko į kandidatus Ekateriną Furcevą ir Joną Kubilių.

Lygiai tokiu pat būdu vieną iš Rusijos, kitą iš Lietuvos reikalam atstovauti rinko kiti mies tai. Tarp kandidatų yra Chruščiovas, Mikojanas, Kozlovas, Vorošilovas.

Kun. Juozas Gustas mirė Sibire, Krasnojarske, 1958 metais kovo 13.

Kun. Juozas Lomanas, altaristas Linkuvoje, mirė šių metų kovo pradžioje. Velionis buvo gimęs 1899, kunigu įšventintas 1933. Ilgą laiką klebonavo Grūžiuose. Buvo autorius knygos 'Quo vadis modernioji Europa'.

Kun. Juozas Čiurlionis, dailininko M.K. Čiurlionio giminaitis, paskirtas vikaru šv. Jurgio bažnyčioje, Šiauliuose.

Kun. Edv. Simaška iš Šiaulių šv. Jurgio bažnyčios perkeltas vikaru į Gruzdžius.

Kun. Jul. Balandis, buvęs kariuomenės kapelionas Šiauliuose, dabar klebonauja vienoj parapijoj Žemaitijoj netoli Salantų.

KINIJOS laukų darbuose nuo 4 ryto iki 9 vakaro.

Vienas iš daugel milijonų

Kinijos pasienyje yra Portugalijos kolonija Macao. Tai mažutė kolonija, kurioje gyvena susispaudę 187,000 gyventojų. Paskutiniu metu ji pagarsėjo tuo, kad į ją atbėga kas ménuo po 200-300 iš komunistinės Kinijos. Vienas iš tokių atbėgėlių su šeima buvo Leung Tai. Jis buvo tik 32 metų, bet rodės kaip 50. Jo įdubusios akys ir išvagotas veidas kalbėjo apie jo pergyvenimus ne mažiau kaip jo žodžiai.

"Mūsų diena prasideda nuo 4 val. ryto, ir turim tiesiai eiti į laukus. 10 val. gaunam savo pusryčius ryžių ir kartais dvi uncijas žaliavų. Dirbam paskui visą dieną iki 9 val. Tada gaunam valgyti — vėl ryžius ir kas penkta diena mėsos ar riebalų didumo kaip pirštas."

Pabėgėlis pasakojo, kaip jo trys draugai sukritę laukuose nuo persidirbimo ir alkio. Ten, kurie nedirba ar kitų yra pasmerkti ne uoliai dirbę, negali pasirodyti bendrose valgyklose. Tokis yra tas kolektyvinis gyvenimas. Medicinos pagalbos jokios — ji visa skirta kariuomenei.

KIEK KAŠTAVO MASKVOS IR NASSERIO ŽAIDIMAS IRAKE?

Irako pulk. Shwaf sukilimas, kuris greitai buvo numalšintas, atsiėjo betgi 2000 gyvybių — daugiau nei 1958 liepos 14, kada dabartinis min. pirm. Kassim sukilo ir nužudė karalių.

Po sukilimo įtempimas tarp Irako ir Jungtinės Arabų Valstybės tebetęsiasi. Nasseris protestuoja prieš Irako lėktuvus Syrijos teritorijoje. Kassim kaltina Nasserį išprovokavus Irako kariuomenės sukilimą. Nasseris iš naujo ragino arabus kovoti su komunistais. Iš viso to džiaugsmo turėjo tik Maskva.

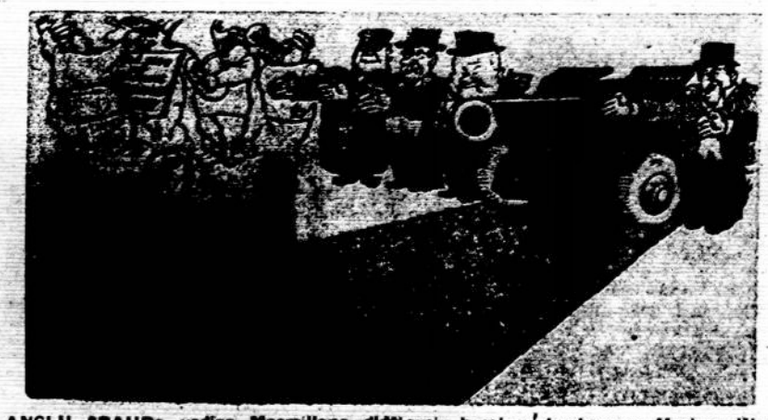

ANGLŲ SPAUDa vadina Macmillaną didžiausiu herojum' derybose su Maskva dėl Berlyno.

— Chicagoje kovo 15 American Airlines lėktuvas, leisdamasis užkabino elektros vielas ir sudužo, sudegė.

— Jugoslavijos Titas atšaukė atstovą iš Albanijos. Albanija varė propagandą prieš Jugoslaviją Maskvos naudai.

— Sovietų spauda apkaltino Ameriką, kad jos satelitai, eidami viršum Sovietų renką žinias apie Sovietus. Pirmas toks satelitas esąs Discoverer I. Grasino imtis kontrapriemonių.

— Švedijos darbininkų unijų konfederacija sutiko kovo 4, kad 1959 pramonės dabininkam būtų sumažintas atlyginimas, norint pakelti Švedijos eksportą. Jis pernai labai sumažėjęs.

— Pearl Harbor užpuolimo vadas japonų lakūnų Tsuo Fuchida tapo presbiterijonų misijonieriumi.

Žalias lankas kolchozai paverčia stepėmis

Pasakoja pargrįžęs iš Sibiro (3)

KAS TIE KOMIAI?

Vietiniai gyventojai komiai kurių Komijoje gyveno tik apie 15-20 proc. — į tremtinius žiūrėjo nepalankiai. Visus laikydavo "vagimis — rusais", kas komių kalba skamba "ročj — žpana" (rusas — vagis). Lietuvių ir kitų pabaltiečių iš pradžių neskyrė nuo rusų, tik vėliau, kada prasidėjo mainai (pabaltiečiai mainė daiktus, pvz., į bulves), juos vietiniai pradėjo atskirti nuo rusų ir įgavo apie pabaltiečius geresnę nuomonę.

Patys komiai — labai žemos kultūros žmonės, tačiau iki tol, kol pas juos pradėjo pasirodyti rusai tremtiniai, buvę labai dori, nerakinę namus, išeidavę duris užklendę šluota. Pagrindnis komių užsiėmimas buvo miško darbai ir medžioklė. Tik nežymi komių dalis užsiminėjo žemės ūkiu. Visoje Komių srityje, kurios plotas maždaug lygus Prancūzijai, yra vos keletas dešimčių kolchozų ir sovchozų. Iš vietinių žmonių pasakojimų išeina, kad iki revoliucijos maisto produktų gyventojam pakakdavo savų, nors jau ir tais laikais caro valdžios trėmė į Komi kraštą politinius pasmerktuosius. Žymiausia caro valdžios trėmimo vieta buvo Sol — Vyčigodskas, kur yra valgomosios druskos klodai.

Darbartiniu metu, tur būt, apie 90 proc. visų maisto produktų atgabenama iš kitų Rusijos sričių. Toks nepaprastas žemės ūkio nuskurdimas yra susijęs su kolektyvizacija, kuriai komiai labai stiprai priešinosi ir todėl ji čia įvykdyta žymiai vėliau, nei kitose Rusijos dalyse.

Kolchozuose dirbo tik seniai ir moterys. Vyrai ir visas jaunimas stengdavosi įsigyti kurią nors specialybę arba patekti į mokyklas, kad tik nereiktų palikti kaimuose.

Sovietų Sąjungoje prasidėjus priverstinei kolektyvizacijai, į Komi buvo atitremta šimtai tūkstančių rusų, ukrainiečių totorių ir kitų tautybių žmonių. 1930-32 metais prasidėjo smarkus, milžiniškas Komi srities apgyvendinimas. Nuo neatmenamų laikų komiai gyveno tik upių slėniuose, nes upės buvo geriausia susisiekimo priemonė. Sausumos kelių net ir dabar dar labai maža.

ŽALIOS LANKOS VIRSTA TAIGA

Anksčiau didžiulės lankos upių pakraščiais duodavo vietiniam gyventojam galimumą laikyti nemažai karvių ir arklių. Tačiau, įvedus kolchozus, kuriem komiai aktyviai ir ilgai priešinosi, tos lankos buvo užleistos, ir dabar jau miškas prieina daugumoje vietų prie pat upės. Kolchozų žemių plotai smarkiai sumažėjo. Bendras kolchozų gyvenviečių vaizdas pasibaisėtinas: namai nepapras tai apleisti, apgriuvę, visa daro nykų įspūdį. Apie 90 proc. žemės ploto aptekę miškais — tai ga. Taip eina nuo Kotlovo iki Uchtos. Šiaurės Uchtoje prasideda tundrų zona, kuri nusitęsia iki Šiaurės ledjūrio.

Didžiausia tremtinių daugumą dirbo miško kirtimo ir plukdymo darbuose. Visi mūsų ešalono tautiečiai buvo išmėtyti pagal Vyčegdos ir Sysolos upes ir dirbo miškų ūkiuose (lespromchozy). Tie miškų ūkiai, kaip taisyklė, yra įsikūrę netoli upių ir geležinkelių. Miškų ūkio centre — vadovybė (direktorius, buhalterija, remonto dirtuvės, sandėliai ir kt.) su nežymia dalimi darbininkų ir miško kirtimo punktai, kuriuose gyveno pagrindinė miško kirtikų masė. Miško kirtimo punktai yra 10-70 km nuo centro, o kai kada ir virš 100 km. Tokiuose miško punktuose, atskirtuose nuo viso pasaulio, dauguma ir buvo apgyvendinti mūsų tautiečiai.

Tremtiniam, kuriem pavyko likti pačiuose centruose, kurie paprastai yra netoli nuo rajono, t.y. kaime, buvo šiek tiek geresnės pragyvenimo sąlygos ir todėl čia mažiau žmonių žuvo nuo bado ir ligų.

Nemaža dalis Komi srities miško ūkių pirmosios tremties metais (kai atvežė rusus, ukrainiečius ir kt.) buvo pritaikyti koncentracijos stovyklų sąlygom. NKVD žinioje buvo tada daug stovyklų, kur kalinamieji gamindavo miško medžiagą. Mums atvykus į Komi sritį, dalis tokių stovyklų dar veikė, o kai kurie miško ūkiai buvo perėmę tokių stovyklų patalpas ir jose įkurdino naujus tremtinius — pabaltiečius. Apie tokias "gyvenvietes" dar stypsojo sargybos bokštai. Kai kur buvo užsilikusios ir tvoros iš apvalių storų karčių su nusvilinta viršūne. Palaipsniui tos tvoros buvo sunaudotos kurui.

Didžiausia dalis lietuvių pateko į Vyčegdos aukštupį, kuriame yra Ustj — Kulono ir Ustj — Nemo miško ūkiai.

(B.d.)

Radaras paseno

Vokiečių astronomas Bonnos universitete Peter Lengruesser sugalvojo naujos rūšies radarą, kuris toli pralenkis lig šiol vartojamus. Ligšiolinia radarai tinka vartoti erdvės paviršiui iki 1500 kilometrų. Jam yra pavykę ligšiolinio radaro tiesiai šaujančius spindulius pakreipti taip, kad jie eitų su žemės apskritimu.

Jis atkreipė pirmiausia į save dėmesį tuo, kad su savo labai paprastais aparatais labai greiti ir tiksliai buvo apskaičiavęs pirmojo sovietinio sputniko dydį. Tuo jis nustebino tos rūšies specialistus. Amerikiečiai su juo susisiekė ir kviečia atvykti į Ameriką. Ypačiai, kad tarp jo ir observatorijos vėdėjo Bonoje santykiai taip įsitempė, kad po naujų satelitų pasirodymo jam buvo uždrausta įeiti į laboratoriją. Jis pasisakė, kad pirma dar norįs savom priemonėm kai kuriuos tyrimus atlikti.

DABAR JAM RŪPI JAU MARSAS

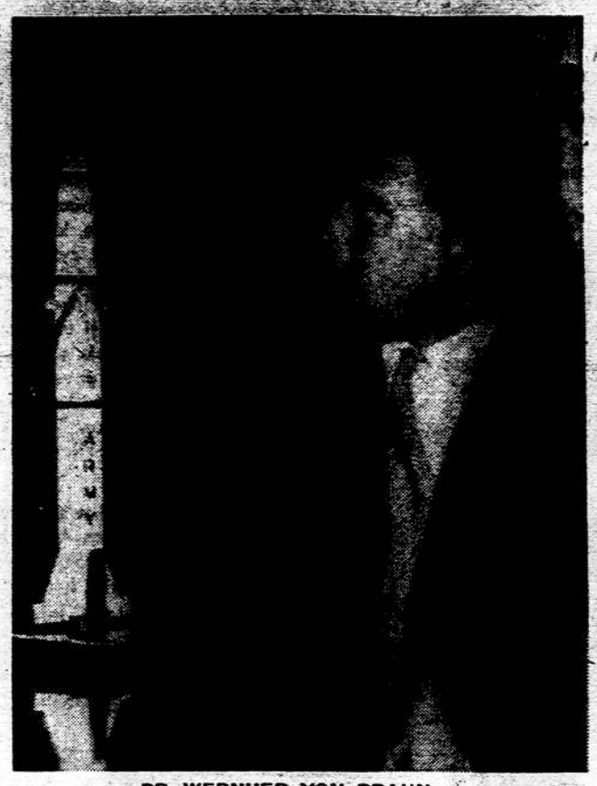

DR. WERNHER VON BRAUN

Armijos raketų specialistas dr. W. von Braun planuoja artimiausiu laiku raketas į Marsą ir Venerą. Patogiausiai Marsas priartės prie žemės 1959 spalio 30. Raketa, kuri turėtų tuo metu pasiekti Marsą, turėtų būti paleista iš žemės vasario pabaigoje ar kovo pradžioje. Iki Marso raketa turi padaryti apie 560 milijonų kilometrų. Tam reikia apie 247 dienų.

KAS PAVOJINGA KELYJE?

Viešųjų kelių biuras surinko žinias apie nelaimes keliuose ir padarė tokias išvadas:

Pavojingiausi automobiliai tie, kurie yra mažiau kaip 110 arklių jėgų. Detroito paskiausi modeliai, kurie turi 180-380 jėgų, esą patys saugiausi.

Daugiausia nelaimių nutinka ne greitai važiuojant, bet vidutiniškai. Važiuojant 35 mylių greičiu nelaimių yra nutikę 6 kartus daugiau nei važiuojant 65 mylių.

Nors dideliu greičiu važiuojant nelaimių įvyksta mažiau, tačiau didelio greičio nelaimės duoda dvigubai daugiau užmuštų negu mažo greičio.

Blogiausi važiuotojai yra uniformuoti. Karinis personalas ne laimių turėjo dvigubai daugiau nei civilinis. O patys bjauriausi - tai paaugliai su uniformom: juos ištinka nelaimės penkis kartus daugiau nei civilinius važiuotojus.

Dieną važiuoti dvigubai saugiau nei naktį. Geriausias laikas tarp 9-11 ryto. Pats bjauriausias laikas tai Kalėdų pirmą dieną 2-4 val. ryto.

Nelaimės brangiai atsieina. Apdraudimas ir remontai po nelaimių kiekvienam važiuotojui išeina maždaug po vieną centą nuo jo padarytos mylios. Nelaimėm automobilistas išleidžia pusę to, ką jis išleidžia gazolinui.

Pati pagrindinė išvada: dėl nelaimių mažiausia kalti keliai ir automobiliai, o daugiausia agresyvūs važiuotojai.

VAIRUOJANT automobilį, kitur nukreiptas dėmesys, jus gali užmušti.

KIRPSIMĖS PATYS

Brangsta reikalingiausios prekės — vaistai ir net valgomieji dalykai. Žmonės jau ima nuogąstauti. Kartu su brangimu jau kuris metas ir jų tūriai, net ir kokybė (pavyzdžui, cigarečių) mąžta. Gyventojai laukia vėl bent kokios valstybinės kontrolės.

Nuo kovo pirmosios dalies net beveik ligi 2 dolerių pabrangsiąs plaukų kirpimas. Yra nedaug darbininkų, kurie gauna 2 dolerius už valandą. Atseit kirpėjas žmogų lyg ir kirptų 2 valandas.... Nemaža darbininkų gauna tik po dolerį už valandą. Tad gyventojai galvoja grįžti į senovę ir vienas kitam plaukus kirpti, tuo būdu sutaupytų 2 dolerius. Brangimo priežastis: esą, maža kirpėjų.

Taip pat pakelsią namų savininkams nejudomojo turto mokestį, o tie kels mokestį būtų ir kambarių nuomotojams. Elektra, vanduo, alyva namų šiluminėms krosnims jau pabrangintį.

Prasideda daina be galo. (P.)

NEDARBAS AUGA

Vasario mėn. bedarbių skaičius vėl padidėjo 25,000, palyginti su sausio mėn. Dabar bedarbių yra 4,749, 000. Didžiausias bedarbių skaičius buvo pereitų metų biržely — 5.4 mil. Labiausiai priekaištas vyriausybei dėl to daro unijų sąjungos prezidentas Meany. Prezidentas Eisenhoweris paskutiniame pareiškime spaudai ramino.

INDIANA kongresm. Randal S. Harmon namai su veranda, kuri "išnuomota valstybei" — jo žmonai, sekretorei.

Sūnus atlieka darbą geriau už mane

Kongresu susidomėjo spauda visai iš netikėtos pusės. Aprašė, kaip kongresmanai pasisamdo sau į patarėjus ar sekretorius savo žmonas ar vaikus, mokėdami jiem metinio atlyginimo 6000 —13,000 dol. Tokių Kongreso narių, kurie pasisamdė žmonas, yra net 45. O giminystės dėka atsidūrusių į kongreso tarnautojus 125.

Įstatymas tai nedraudžia. Įstatymas leidžia kongresmanui pasisamdyti personalą. Kongresmanas gauna metinio atlyginimo 22,500 dol., žmona dar gauna apie 13,000. Tokios 35,000 pajamos betgi yra didelis kontrastas su vidutine šeima, kuri uždirba 5000 — 7000 dol.

Vienas kongresmanas, pasisamdęs sau į talkininkus sūnų studentą, aiškinosi: "Mano sūnus tai antrasis aš.... Aš nuo jo visiškai priklausau.... Jei aš sergu, tai jis vadovauja mano ofisui ir darbą atlieka geriau kaip aš pats".

Vieno rekordas

Visus tuos kongresmanus, kurie moka algas žmonom, nukonkuravo Indianos kongresmanas Randal S. Harmon, patekęs į Kongresą tik paskutiniuose lapkričio rinkimuose. Bet į Kongresą veržėsi jau prieš 17 metų. Penkis kartus mėgino prasiveržti kaip respublikonas. Veltui. Pakeitė partiją ir iš trečio karto į Kongreso kalną išjojo. Po tokio ilgo laukimo kongresmanas nori greičiau atsigriebti. Jis tuojau pasisamdė savo žmoną "administraciniu asistentu" ir savo namų verandą jai padarė raštine, už tai paimdamas iš valstybės dar po 100 dol. mėnesiui (nors laikraščiai rašo, kad porą kambarių galėjo gauti už 50-60 dol.).

"Man nerūpi, ką kas sakys ir ką rašys apie mane. Aš laikraščių neskaitau, išskyrus juokus ir "The Saturday Evening Post". Tačiau jis vis tiek save laiko vertą tris kartus tokios algos, negu gauna (22,500), ir vadina save nuostabiu žmogum tinkamu į prezidentus.

Mr. Randal S. Harmon

Mrs. Randal S. Harmon

RELIGIJA, MOKSLAS IR PIKTIEJI SĖJIKAI

Religija ir mokslas vienas su kitu sugyvena, bendradarbiauja ir vienas kitam talkina tiesai pažinti ir žmonių gyvenimui gerinti. Esti betgi žmonių, kurie mokslą su religija stengiasi sukiršinti. Kaip tas Evangelijos piktas žmogus nori tarp jų pasėti tariamo prieštaravimo sėklą. Iš vienos pusės mokslo vardu nori paneigti religijos tiesas. Iš kitos — religijos vardu nepripažinti mokslo surandamos naujos tiesos.

Rankraščių atradimas prie Negyvosios jūros buvo naujas mokslinės tiesos laimėjimas — naujas žingsnis Kristaus laikų gyvenimui nušviesti. Piktos sėklos sėjikas tuojau griebėsi aiškinti, kad ta nauja mokslo tiesa prieštarauja krikščionybės tiesom. Pereitame Darbininko nr. buvo suminėta K. Trimako, S.J., rūpestinga apžvalga, kaip tuos raštus kai kurie mokslininkai ir populiarizatoriai mėgino panaudoti prieš krikščionybės patį pagrindą — Kristaus asmenį. Jie piktnaudojo mokslo vardą, skelbdami savo spaudoje, tuojau dažno sakoma: tai nemoralu, nesilaikoma jokios etikos.... Tas žodis turi atlikti tokią rolę nelyginant komunistų vartojamas 'liaudies (dabar "partijos") priešas", "fašistas", "imperialistas", "karo kurstytojas". Tai magiškos prasmės šių žmonių vartosenoje žodis, kaip ir A. Ignaičio vartojamas "kabra madabra". Jo prasmė neaiški, bet už tat jo efektas turi būti itin didelis — pats didžiausias pasmerkimas.

Tie, kurie taip gausiai vartoja pasmerkimo reikalui tą moralės žodį, nepasako, apie kokią moralę jie kalba. Jei tai būtų krikščioniška moralė, tai ji turėtų reikšti normas, kurių turi laikytis žmogus savo veiksmuose. Krikščioniui (ir žydui) tų normų pagrindai buvo išsakyti Dekaloge, dešimtyje Dievo įsakymų. Juose žmogus įpareigotas laikytis teisingumo ir meilės tiek Dievo, tiek ir artimo atžvilgiu. Reikšti pagarbą žmogui i rbūti jam teisingam, o ne nerodyti to Dievo atžvilgiu—nėra krikščioniška moralė.

Tie, kurie reiškia užuojautą laikraščio redaktoriui, bet nereiškia "užuojautos" to redaktoriaus niekinamam Dievui; tie kurie kaltina vieną laikraštį už "bedievių puolimą", o susilaiko nuo kaltinimo kitam laikraščiui už Kristaus ir jo Motinos puolimą, — vargiai elgiasi pagal krikščionišką moralę.

Prancūzijos Akademijos narys Paul Claudel, žymus rašytojas (ir pati Akademija žymi pasaulyje), dar grieščiau yra pasakęs: "Mes ne patys save turime ginti, o Dievo idėją.... Be jos žmogus lieka laukinis, ir civilizacija virsta chaosu". Ar ne į chaosą veda ateistinis bolševizmas?

Reikia mylėti ir ateistą ir komunistą, — sako vysk. Sheen savo naujausioje knygoje "Jėzaus gyvenimas", bet nereikia mylėti jų klaidų. Tai yra krikščioniška. Mylėti redaktorių tiek, kad nematytum jo klaidų, o jei matai, tai jas pridengtum ir gintum, nėra nei krikščioniška, nei žmoniška.

Dar daugiau: kai laiško rašytojas Darbininką už ano laikraščio klaidos nurodymą kaltina nemoralumu, atrodo, kad laiško autorius teisingumą ir meilę taiko ne visiem žmonėm lygiai, ir tadą jo suprasta moralė pasirodo labai pigios prasmės: moralu, kas man patinka, nemoralu, kas nepatinka.... Tokia yra ta kabra madabra, kai jos tikrąją prasmę iš faktų atskleidi. Moralės vardu jos pridengimas yra to vardo piktnau dojimas.

MORALĖ IR KABRA MADABRA

Darbininkas buvo parašęs, kad tokis Kristaus ir Dievo Motinos niekinimas geriau tiktų palikti komunistam, kurie ir mokslą ir religiją suniekina ir piktnaudoja. Tada Vienybėje pasirodė A. Ignaičio laiškas, kuriame jis reiškė užuojautą Vienybės redaktoriui, kad jį "taip be pagrindo ir nemoraliai.... užpuolė" Darbininko redakcija.

Moralu ir nemoralu, etiška ir neetiška.... toki žodžiai šiandien ypač mada ne tik A. Ignaičiui. Norint ką rūščiai pasmerkti mūsų spaudoje, tuojau dažno sakoma: tai nemoralu, nesilaikoma jokios etikos.... Tas žodis turi atlikti tokią rolę nelyginant komunistų vartojamas 'liaudies (dabar "partijos") priešas", "fašistas", "imperialistas", "karo kurstytojas". Tai magiškos prasmės šių žmonių vartosenoje žodis, kaip ir A. Ignaičio vartojamas "kabra madabra". Jo prasmė neaiški, bet už tat jo efektas turi būti itin didelis — pats didžiausias pasmerkimas.

TIESA ANTROJ DOLERIO PUSĖJ

Doleriu operuoja užuojautos reiškėjas, kaltindamas Darbininką. Girdi, Darbininkas matąs

(Nukelta į 4 pusl.)

SPAUDA

speliojimus kaip neginčijamą mokslo tiesą. Kai kurie iš jų prisipažino tenorėję tik sensacijos. Gal tokios sensacijos norėjo ir vokiškas "Der Spiegel", iš kurio žinias pakartojo lietuviškas tautins laikraštis "Vienybė". Bet dabar jau žinome, ko verti mokslo atžvilgiu anie "Spiegelio" ir "Vienybės" tvirtinimai, kuriais mokslo vardu buvo niekinamas Kristus ir jo Motina.

Mieliem DARBININKO Skaitytojam

Kovo mėnesį kreipiamės į DARBININKO skaitytojus prašydami dviejų dalykų: viena, pasiryžti atsilyginti už laikraštį, kas dar nėra to padaręs; antra, pasistengti surasti naują DARBININKUI prenumeratorių. Kovo mėnuo tebūnie mums Darbininko vajaus mėnesiu!

Pirmiausiai nuoširdžiai prašome atsiliepti į DARBININKO administracijos siunčiamus paraginimus sumokėti skolą už praėjusius metus ir atsilyginti už šiuos. Tokie paraginimai sudaro išlaidas. Labai prašome neuždelsti. Administracijai būtų labai nemalonu sulaikyti laikraštį, o katalikiškai spaudai — nuostolis. Paremkime ją kiek galėdami savo sąžiningu atsilyginimu.

DARBININKO skaitytojų taip pat maloniai prašome pakalbinti kitus laikraštį užsisakyti. Šį kovo mėnesį administracija daro didelę nuolaidą naujiem skaitytojam. Jiem laikraštį galima užsakyti už penkis dolerius visiem metam. Tokia kaina dabar joks lietuviškas laikraštis neišsilaiko, ypač einąs du kartus savaitėje ir gausiai iliustruotas.

Pasinaudokite šia reta proga!

DARBININKO skaitytojų talka surasti naują skaitytoją padės administracijai ilgiau išsilaikyti nekeliant DARBININKO prenumeratos. Norima ir toliau palikti šešis dolerius metams. Bet tai priklauso nuo Jūsų, mielieji DARBININKO skaitytojai. Jei kiekvienas pasiryš prisidėti prie vajaus ir paieškoti naujų skaitytojų, tai nebus sunku to pasiekti.

Tokie mūsų prašymai. Tikime, kad jie bus išgirsti!

DARBININKO Administracija
910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, New York

DARBININKAS
THE WORKER — Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Copyright By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sąjungoj AMERIKA, LDS
ORGANAS DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office.
SUBSCRIPTION RATES — PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly $6.00 — Amerikoje metams $6.00
Brooklyn, N. Y. $6.00 — Brooklyn, N. Y. $6.00
Half year $3.00 — Pusei metų $3.00
Foreign $6.00 — Užsieniuose $6.00
Leidžiama kolektyvo REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nesudedi straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardės paskelbti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA: 915 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLenmore 1-7321

Saugokitės, priešas prie vartų!

Atstovų Rūmų komisija antiamerikinei veiklai tirti (House UnAmerican Activities Committee), kuriai vadovauja kongresmanas Francis E. Walter, Pennsylvanijos demokratas, paskelbė pranešimą, kuriame apžvelgia komunistų partijos Amerikoje veiklą 1958 metais. Komunistų partijos narių skaičius skelbiamas labai nedidelis, vos 10,000, bet pačios komunistinės veiklos pavojus randamas "žymiai padidėjęs" ir sudaręs "rimtą grėsmę" Amerikos saugumui.

★

Komunizmo pagrindinis tikslas, kaip komisija pabrėžia, paimti į savo rankas valdžią kituose kraštuose. Tam tikslui pasiekti svarbu ne tiek narių skaičius, kiek jų drausmė, pasiaukojimas ir aklas klusnumas Atrenkamas negausus skaičius patikimųjų, vadinamas "darbo klasės avangardas, kuris mases turi vesti į žemiškąjį socializmo rojų". Net tenai, kur toks 'rojus" jau yra, partiečių komunistų labai nedaug: Sovietų Rusijoje iš 200 milijonų tiktai apie 8 milijonai, o komunistinėje Kinijoje iš 600 tik 12. Bet jeigu komunistų pavergtuose kraštuose žmonių milijonai valdomi milicijos ir kariuomenės ginklu, tai laisvuose kraštuose stengiamasi užvaldyti pačių laisvųjų žmonių mintimi.

★

Amerikoje visuomenės nusiteikimas prieš komunistus buvo nepalankiausias apie 1950 metus, prasidėjus Korėjos karui. Tuo metu, kaip komisijos pranešimas nurodo, buvo nepopuliaru ir net pavojinga žmonėm rodytis su palankumu Sovietų Sąjungai ir komunistam apskritai. Komunistų frontas dėl to labai susmuko. Susirinkimai pasidarė negausūs, masiniai mitingai ir pikietai išnyko, partijos narių skaičius sumažėjo. Antras smūgis atėjo iš Stalino nuvainikavimo ir teroro Vengrijoje. Nemaža tikrų komunistų apsivylė, pasipiktino, išstojo iš partijos ir nuo jos visai nusigręžė. Dar kiek anksčiau nemažai partiečių išstojo dėl baimės netekti darbo, būti valdžios įstaigų tardomiem, netekti garbės ir pasitikėjimo visuomenėje. Bet šie paliko komunizmo simpatikai ir Sovietų Sąjungos draugai ir savo užimamose vietose atsargiai ir gudriai tebevaro komunistinę propagandą. Komunistų partija jų visai neprarado. Dalis buvo iš partijos pašalinta įtariant, kad tai FBI agentai, nepatikimi, išdavikai. Toji "valymo akcija" palietė ir tikrus komunistus, bet kas jau liko — sudarė kietąjį kevalą. Šis ėmėsi naujos taktikos.

★

Nauja taktika reiškiasi dviem būdais: viena, skleidžiama mintis, kad komunistų partija Amerikoje visai susilpo, beveik kad neegzistuoja, yra mirusi; antra, skverbiamasi plačiai į visas amerikiečių organizacijas, net ir religines, ir per jas kurstomas palankumas Sovietų Sąjungos siekimam: taika betkokiom sąlygom, atominių ginklų uždraudimas, kultūrinis sugyvenimas, prekybiniai santykiai.

Meškerės kabliukas gerai kimba, nes pataiko į sąžinės laisvę, toleranciją, žmogaus nuomonės gerbimą, asmens apsaugą. Komunistai čia išeina su liberaliniais šūkiais ir liberalų talka. Atstovų Rūmų komisija pabrėžia, kad tai labai pavojingas kraštui reikalas, juoba, kad visuomenė tam yra abejinga ir mano, jog tokiu būdu ginamos pačių amerikiečių laisvės.

Nauja taktika atsiliepė ir kai kuriem lietuviam, kurie mano, kad jau yra atėjęs laikas gyvesniem kultūriniam santykiam su pavergtaja Lietuva ir, jei būtų leista, net jos aplankymas. "Caveant consules, Hannibal ad portas" — pasakytų senieji romėnai. Saugokitės konsulai, priešas prie vartų!

Titas ir jaunimas

Jaunimas visada eina su tais, kurie puola. ● Dėlto diktatoriai palenkia ausį prie jaunimo ● Bet jaunimas nusivilia, nepasiekęs, ko buvo tikėtasi ir kas žadėta ● Jugoslavijos jaunimo nusivylimas komunistais ● Krašto nelaisvė ir gimtosios žemės trauka. ● Jaunimo tragedija komunistiniuose kraštuose.

Kalbant apie kurį nors komunistų valdomą ir ujamą kraštą, yra pravartu užmesti akį į to krašto jaunimą. Jaunimas yra tartum tas veidrodis, kuriame atsispindi diktatorių sielos bruožai. Dar šviežia istorija mums rodo, kad diktatoriai daugiau domisi jaunimu, negu demokratinių kraštų autoritetai. Jei laisvų kraštų universitetinis jaunimas turi pats muštis į mokslą ir gyvenimą, tai diktatoriai, rodos, palenkia ausį prie jaunimo, stengiasi atspėti jo troškimus, polinkius ir juos įgyvendinti. Už šio regimai tėviško dėmesio slypi ne kas kita, kaip **mefistofeliškas interesas:** aš tau parūpinsiu, ko nori, tik tu man užrašyk savo sielą.... Ir kuo didesniais talentais apdovanotas diktatorius, kuo jis demoniškesnis, tuo sunkiau atsispirti jaunimui jo apgaulingiems viliojimams.

★

Norint kiek pažinti **Jugoslavijos jaunimą,** reikia visų pirma skirti jame dvi kartas: kartą, išvydusią pasaulio šviesą po karo ar dar karo metu, ir kartą, sąmoningai išgyvenusią karą. Pastarosios kartos atstovai jau yra užbaigę studijas, įsigiję profesiją išsilavinimą. Šiandien jie užima žemesniuosius postus komunistinio ūkio ir valdžios aparatuose. Laikas juos kelia pamažu į viršų, ir vieną dieną jie perims valstybės vairą. **Ar ši karta komunistiška?**

Jugoslavų komunistų partijos istorijos rašytojai galės pasididžiuodami pabrėžti, kad 1941 m. studentai ir aukštesniųjų mokyklų auklėtinaiai sudarė svarų branduolį komunistų partijoje. Teisingai yra pastebėjęs vienas Bastilijos puolėjas, kad dvidešimtamečiai visad eina su tais, kurie puola... Bet nuo 1941 metų prabėgo daug laiko. Ir per tą laiką daug kas pasikeitė. Jaunatviška užsidegimą greit atvėsino nuoga tikrovė. Vos pradėjus Titui diriguoti krašto gyvenimą, ėmė stingti ūkinė gamyba, kilti kainos. Vien tik komunistiniai pareigūnai, staiga iškilę į viršų, rodėsi nejaučia jokios ūkinės nesekmės. Patrūkdami jie vaikėsi prabangos, provokuojančios gyvenamąją aplinką. Atsivėręs plyšys tarp skelbiamų tezių ir tikrovės negalėjo teigiamai veikti į jaunimą, kovingą, neramų, kritiškai nusiteikusį. Rezignacija atsakė jaunimas į Tito kvietimą kurti naują santvarką.

Tito nusigręžimas nuo kominformo pačių komunistų buvo sutiktas nevienodais jausmais. Dalis jų išaukštėtų staliniško komunizmo gairėse, pajuto slystant žemę iš po kojų.

Komunistinei tvarkai negalėjo pritarti ir didesniais gabumais pasižymį jaunuoliai. Viena, jie labiau nei kiti, nepakėlė asmeninės laisvės apkarpymo, nuolatinio dirigavimo iš šalies; ir antra, jie juto, kad kita, ne komunistinė valdymosi sistema, duotų jiems daugiau galimybės prasimušti į priekį. Taip pat jaunuoliuose, išaugusiuose religingose šeimose, **komunistinė doktrina atsimušė į kurčias ausis.** Ypač Slovėnijos Kroatijos ir Dalmatijos katalikai Titui parodė, ko vertas jų religinis įsitikinimas. Kiek lengviau vyko komunistams nutolinti jaunimą nuo serbų — ortodoksų bažnyčios bei musulmonų mečetės. Bet ir tai—ryšių nutraukimas su religine bendruomene dar nieku būdu nereiškė, kad sekantis žingsnis turės būti komunistų būstinės aplankymas.

Bet vieno dalyko jauni jugoslavai tikrai išmoko iš komunistų —**tai politikai galvoti.** Monarchija nereikalavo iš savo pavaldinių politinio subrendimo. Užteko pavaldinių paklusnumo sostui ir sąžiningo skirtų pareigų atlikimo. Komunistams tokio piliečių lojalumo negana. Jiems rūpi kiekvieną krašto gyventoją įtraukti su kūnu ir siela į komunistinės politikos pynes. Ir jei kas pasiryžęs išsikovoti asmeniniam gyvenimui truputį laisvės, tas yra priverstas išmokti naudoti politinius ginklus. Su kokiu pasisekimu jie gali būti naudojami prieš komunistus, tai jau kitas klausimas.

Ir antras dalykas, kurio jaunoji karta išmoko iš Tito, yra **neapykanta rusams.** Ši neapykanta kyla ir iš tautinės sąmonės, ir iš karo baimės.

Būdingas yra Jugoslavijos jaunimui prisirišimas prie savo žemės: prie giminių, papročių tėviškės gamtovaizdžio ir klimato. Ir nors durys į užsienį nėra užrakintos septyniom spynom, nors, pažinę užsienį, jau nuoliai gyvena jo ilgesiu, vienok **jie ryžtasi kentėti savame krašte ir bandyti kreipti krašto likimą.**

Pakarinėje kartoje komunistinės idėjos randa dar mažesnio atgarsio. Jei Tito išstojimas iš kominformo reiškė norą būti savarankišku, tai ši jo žingsnį, turėjo sekti tam tikra nuolaida savarankiškumo labui ir krašto viduje. Komunistiniai agitatoriai atsidūrė prieš sunkų uždavinį: jie turėjo įtikinti be grasymo, be prievartos. O kad toks kelias komunistų valdomame krašte partijos narių skaičiaus nedidina, nėra sunku nustatyti. Štai, iš 3000 studentų, imatrikuliuotų Belgrado universiteto filosofiniame fakultete 1956 m., vos 90 priklausė kompartijai. Teisės fakultete jie tesudarė 3 proc. Ne kitaip atrodė statistiniai duomenys ir kituose universitetuose. Todėl nesuklysime, manydami, kad iš 61,000 studentų 1956-1957 mokslo metais tik koki 5 nuošimčiai buvo kompartijos nariai.

1957 Tito turėjo pripažinti kad **šiandieninis jaunimas esąs kitoks, kitaip mąstąs, kitu žvilgsniu žiūrįs į daugelį dalykų.** Iš tikro, Jugoslavijos jaunimo žvilgsnis išduoda skepticizmą ir geresnio gyvenimo ilgesį. Jis ilgisi ne vien mokslo, bet ir žmoniškesnės buities. Deja, tokio gyvenimo, kuriame būtų mažiau skurdo ir daugiau laisvės, komunistinė santvarka negali laiduoti. **J.M. (Eli)**

TITO (dešin.), komun. Jugoslavijos diktatorius 1946

GEN. DRAŽA MICHAILOVIČIUS, Jugoslavijos patriotų partizanų vadas, vakariečių sąjungininkų Titui išduotas ir suimtas, 1946 teisme. Jis buvo sušaudytas.

IŠ LIETUVOS

UŽDARBIAUJA, KAIP KAS IŠMANO

Kauno valgyklų tresto direktorius yra Miglinienė. "Sovetskaja Litva" nepatenkinta, kad jos žinioje esančios valgyklos yra be pakankamos priežiūros. Pasakoja tokių pavyzdžių:

Fabriko "Pergalės" valgyklo je į kotletus deda du kartus mažiau riebalų, nei numatyta taisyklėse. Ir padažai be riebalų.

"Inkaro" kombinato valgykloje kepėjai Moroz ir Tomofejev į bulkutes su aguonom nedėjo tiek cukraus, kiek tasyklės numato.

Nurodo daugelį mokyklų valgyklų, kur pusryčiam duoda mažesnį svorį duonos, žuvelių ir kt.

Tose valgyklose kiti tarnautojai kitaip mėgina uždarbiauti. "Gintaro" restorane prekes užpirkdavo sandėlininkas Žvynakis. Jis padarydavo sąrašą žmonių, iš kurių perkamos prekės, valgyklos direktorius Vanagas patvirtindavo sąrašą, pagal tai buvo išmokami jam pinigai. Bet pasirodė, kad daugelio nei tokių pavardžių nei apylinkių nėra.

Valgyklos Nr. 8 ekspeditorius Pivaras sąskaitose nurodinėjo vienu rubliu daugiau už slyvų kilogramą, nei iš tikrųjų mokėjo.

Didesnį "draugai" dar didesnio uždarbio pasidaro. Dietinės valgyklos vyriausias virėjas Daustas nusipirko automobilį ir Palangoje dviejų aukštų mūrinę vilą. Ir valgyklos Nr. 8 vyriausias virėjas Adomavičius įsigijo automobilį. Valgyklos Nr. 25 ekspeditorius Staškūnas nuvyko net į Stalino miestą, kad automobilį nusipirktų. O laikraštis pripažįsta, kad jų atlyginimai yra toki, iš kurių nei vilos nei automobilio nenupirksi.

Į tokius įvykius esą žiūrima pro pirštus. Girdi, viršininkai aiškinasi: nepagautas, nevagis. O laikraštis tvirtina, kad norint galima ir nepagautą pagauti.

—**Latvijos universitetas** vasario 9 atšventė savo 40 metų. Iš Vilniaus universiteto dalyvavo rektorius Jonas Kubilius, fizikos matematikos fak. docentas, ir Leonas Jasinskas, chemijos mokslų kandidatas.

MAILA TALVIO ★ ir ★ VINCAS KUDIRKA

(3)

Gydytojas ir smuikas, be abejo, sudaro vienumą. Niekuomet gydytojas nebūna toks puikus, kaip tuomet, kai jis groja, ir niekuomet jis nepasisako žodžiais taip, kaip melodijomis. Kartais jis groja savo kambaryje vienas, bet dažnai jis groja sode po ąžuolu mums visiems. Perdaug vėlai vakarais jam negalim likti ore, ir todėl paprastai mes sėdime kartu pavakare, saulėlydžiui artėjant. Kaip tada gera! Kaip nustabu! Karštis sumažėjo, netvanku, tačiau šilta; nuo žemės kyla stiprausmalonaus kvapo garai saulės įšildyti. Šešėliai sugulė ant tamsios žolės ir smėlio takelių. Iš toli, nuo laukų, pradeda atklysti grįžtančių piovėjų dainos. Saulėlydžio gaisai liepsnoja danguje ir atsimuša upėje.... Baldamas, jis palengva remiasi smakru į smuiką, ir garsai rauda, ilgisi.

Nepamenu aš tą vasarą lietingų dienų, atsimenu tik saulę, tvankumą ir audras. Audros Lietuvoje būna smarkios ir didingos. Ypač įsirėžė į mano atmintį viena audra, kai perkūnijos trenksmas tarytum paliko manyje pėdsaką.

Nuo kurio laiko pradėjo mus pasiekti gandai, kad gydytoją seka žandarai. Buvo gauti anoniminiai įspėjantieji laiškai. Ne galėjome jais pilnai tikėti, nes visiems buvo žinoma, jog gydytojas — mirštąs žmogus.

Po ilgai trukusių karščių atėjo pati tvankiausia diena. Rau dona kaip ugnis saulė liepsnojo be spindulių, žemė skilo nuo karščio, linko augalai, mirdami nuo troškulio, ir tolima perkūnija dundėjo jau nuo ryto. Aukštas dangaus skliautas virš um pievų buvo švino mėlynumo, ir retkarčiais sulliepsnodavo žaibas. Pavakare kažkas pravažiavo pro kiemą dviračiu ir pranešė: Važiuoja!

Žinia nustebina mus tarytum mirtis ir, panašiai kaip ji, reikalauja ypatingo pasiruošimo. Kiekvienas stengiasi dėtis kuo ramesniu. Pats gydytojas visiškai ramus. Namiškiai vaikščioja ant pirštų galų, degina laiškus, šeimininkė neša po mėlyna prijuoste kažkokius rankraščius į sodą ir slepia juos bulvėse. Kai žandarai, lėkdami iš visų jėgų, įvažiuoja į kiemą, — viskas paruošta. Paskui tik atsimenu, kad kambaryje pasidarė beveik tamsu, dangų užklojo sunkūs debesys. Kol gydytojas vilkosi drabužius, žandarai, du augaloti žaliūkai, stovėjo duryse ir beveik nieko neatsakinėjo į visus šeimininkės klausimus. Kuo jis kaltas? Kodėl jį išveda? Kuo jį įtaria? Kur jį veža? Ar negalima atidėti iki rytdienos —užeina tokia baisi audra? Jie trumpai atsakinėjo, kad arba nieko nežino, arba jiems uždrausta kalbėtis, kad jiems įsakyta vežti gydytoją tuoj pat, naktį. Uždegėme žiburį. Ant stalo atsiranda virtuvas; šeimininkė stengėsi vaišinti žmones arbata ir degtine, garažirdiškai siūlydama pasistiprinti kelionei.

Kai gydytojas išėjo iš kambario, galima buvo matyti, kad jis iš visų jėgų stengėsi laikytis tiesiai, o po jo šaltu ramumu jautėsi baisus įtempimas. Tylėdami paspaudėme jam ranką ir nuėjome tartum paskui velionį, kurį išlydi iš namų. Vienas žandaras padėjo jam įsėsti į vežimą ir pats sėdo greta jo, kitas — iš kitos pusės. Jo siauri pečiai visai pranyko tarp kareivių nugarų. Biauriu keliu, dundėdami, nuvažiavo ratai ir išnyko tamsoje. Ant žemės iškrito pirmi sunkūs lietaus lašai. Greitai artėdama, griaudėjo perkūnija, ir štai prakiuro dangus, mėtydamas ugnį ir žaibus. Audra supo didelius medžius lyg menkus krūmokšnius, lenkė prie žemės žolę ir gėles. Lietus lijo iš debesų, išsiskiriančių juodomis juostomis smėlio spalvos geltoname danguje, vanduo upeliais tekėjo, trobos drebėjo, langų rėmai skambėjo.

Tą naktį mes vaikščiojome iš kambario į kambarį, laužydami sau rankas. Erdviame valgomajame ant stalo degė vienuolika žvakių, ir jos liepsnojo čia ilgėjo, čia platėjo, sekdama mūsų judesius. Staiga šeimininkas, tvirtas vyras su didele barzda, atsikėlė, išsitiesė ir garsiai, iškilmingai, kažkokia beveik pranašiška jėga prabilo:

— Kiekviena idėja reikalauja aukų.

Ir kambaryje viskas vėl nutilo, bet mes nusigriebėm už šių žodžių kaip už gelbėjimosi inkaro, ir naktis atrodė be galo ilga, ir mane net nustebino tai, kad po jos galėjo prašvisti ir saulė galėjo spindėti.

Nuo to laiko gydytojo aš daugiau nebemačiau. Mes palikome gražiuosius Plokščius ir po to jau išgirdome, kad jį mirštantį išleido iš kalėjimo. Vėliau kažkokiu būdu atėjo žinia — išgelbėtoja apie jo mirtį.

Tačiau kiekvieną kartą, kai aš prisimenu tą žydinčią vasarą ir tuos brangius žmones, kurie kentėjo ir nešė visos tautos kryžių, mano akyse iškyla spindis grožiu Kudirkos paveikslas. Ir jeigu aš norėčiau įsmeninti jo paveikslą, tai tegul jis būna panašus į tylų, maloniai kvepiantį, pilną melodijų ir liūdesio vasaros vakarą jo tėvynėje.

CHRUŠČIOVAS Berlynui: Prašau priglausti mano saugiuose namuose.

KŪRYBOS PRIEDAS

Apie dailninkus ir jų meną

Ryšium su įvairomis lietuvių dailininkų parodomis atsiranda nemaža triukšmo. Jei rengia viena dailininkų organizacija, tai kita boikotuoja. Jei vadovauja tas ar anas, tai kiti užtrenkia duris ir neatsiliepia į kvietimus. Įėjo į jury komisiją koks grafikas, tai tapytojas stoja piestu. Žodžiu, dailininkai po vienu stogu nesutelpa.

Visuomenė, stebėdama tuos faktus, dažnai klausia:

kodėl dailininkai taip nesugyvena?

Rengiant pirmąsias lietuvių dailės parodas tarp pačių dailininkų ir visuomenės nebuvo tokio didelio plyšio. Paskui jis atsirado. Dar nepriklausomoj Lietuvoj dailininkai nesutilpo nei vienoje organizacijoje, nei vienoje parodoje.

Taip yra ne pas vienus lietuvius. Tie reiškiniai visuotini. Dėl pripažinimo, dėl įtakos ir dėl skatiko pasitaiko nesutarimų visur. To nėra tik sovieti niuose kraštuose, kur partija laiko prispaudusi. Ten visi sukirpti pagal bendrą marksistinį matą. Kur yra laisvė, ten prasideda individualybė, o dailininkai jos turi nemaža. Ir tai nėra dar bloga.

Mūsų dailininkų santykiuose pasigestume nebent daugiau takto. Būtų geriau, kad vienas kitą labiau pagerbtų. Tačiau tai asmeninės laikysenos dalykas, jis nelemia meno vertės. Iš pasaulinės meno istorijos žinome šiurkštuolių dailininkų, kurie paliko didžius kūrinius. Laikas užnešė jų reiškimosi savumus, pasiliko tik kūryba.

Tad reiktų kantrybės ir pačiai visuomenei, kuri dažnai piktinasi vienokiu ar kitokiu dailininko elgesiu. Reikia atskirti dailininką ir jo meną. Dažnas dailininkas mėgsta kalbėti apie savo kolegas. Jis neranda šiltesnio žodžio — visus lygiai peikia. Visų kūryba negera, išskyrus gal jį patį. Bet jeigu patikėsi tokio dailininko nuomonei, gali būti suklaidintas: teks visus kitus atmesti, o jį priimti. Bet gyvenime yra kitaip. Yra daug gerų dailininkų, tik vienam viena, kitam kita patinka.

Būdinga tiek mūsų visuomenei, tiek patiems dailininkams **tai realizmo ir modernizmo vertinimas.**

Ir čia dažnai pasimeta žmogus, besiklausydamas įvairiausių kalbų. Įprasta, kad modernistai peikia realistus, o realistai savo ruožtu nelieka skolingi modernistam.

Taip stygos ir pertempiamos. Nė viena meno srovė nėra nei gera, nei bloga. Tiek modernizmas, tiek realizmas yra lygūs. Blogi arba geri yra tik meno kūriniai. Šiuo metu tiek Amerikoje, tiek ir kituose kraštuose, kai dailė yra pasiskirsčiusi į visokiausias šakeles, visokiausius 'izmus'', rasime ir realistų, ir modernistų. Tačiau dėl to niekas nei piktinasi, nei triukšmą kelia. Svarbu, kad jų pavėikslas būtų tikra kūryba. Pavyzdžiui, New Yorko moderniojo meno galerijoje yra gražiausių realistų, ir jų niekas nemeta laukan. Sutelpa po vienu stogu, nes visus juos jungia ne kokie "izmai", bet kūrybos dvasia.

Realizmas yra klestėjęs maždaug prieš šimtą metų. Kūryba gi ieško vis naujų kelių, naujų dvasios apsireiškimų. Realistai, kurie supranta kūrybos esmę neturi sunkumų, — juos įvertina tiek visuomenė, tiek meno kritikai. Modernistai tuo tarpu, pabrėždami individualybę ir laisvę, pravėrė duris ir meno diletantizmui. Ir jų tarpe yra nemaža, kurie neturi kūrybinės nuovokos. Kai modernizmas toks platus, sunku juos sukontroliuoti, nes jie tarpsta šalia gerų dailininkų. Bloguosius realistus greičiau pastebime. Blogiem modernistam įvertinti reikia laiko, kuris ateičiai perduoda tik tikrą kūrybą. Nemaža ir lietuvių dailininkų, kadaise atėję taip triukšmingai ir net žavėję kitus, yra jau dulkių apnešti.

Baigdami šiuos impresionistinius apsvarstymus, norėtume palinkėti dailininkams ne tiek sugyvenimo, kas beveik neįmanoma, bet tikrosios kūrybos.

A. Dž.

KRISTAUS GALVA — Dail. A. Kašubienės glazūra.

DAIL. EUGENIJUS KULVIETIS

Kolumbijoje vasario 12 mirė dailininkas Eugenijus Kulvietis, sulaukęs 76 metų. Ten buvo nusikėlęs iš Vokietijos, Medellino meno kolegijoje dėstė tapybą, rengė parodas ir tapė. Mirė po trumpos ligos ir sunkios operacijos.

Velionis buvo gimęs 1883 balandžio 10 Alunčių dvare, Vadoklių valsč., Panevėžio apskr. Gimnaziją baigė Rygoje tapybą studijavo Petrapilio karališkoje meno akademijoje. Dalyvavo rusų — japonų kare. 1910 buvo atvykęs į Ameriką, apsigyvenęs Chicagoje, daugiausia vertėsi fotografo amatu ir rengė savo kūrinių parodas. Į Lietuvą grįžo 1914, bet tuoj prasidėjo pirmasis pasaulinis karas, ir jį mobilizavo į rusų kariuomenę. 1919 savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Nuo 1922 metų Ukmergės gimnazijoje dėstė piešimą aktyviai dalyvavo Lietuvos meno judėjime. Artėjant antrai okupacijai, pasitraukė į Vokietiją.

Dailininkas Eugenijus Kulvietis buvo realistas ir ypač pagarsėjo savo naturmortais, kuriuose sugebėjo perduoti tokią tikrovės iliuziją, kad jo paveikslai atrodė lyg fotografijos. Tai ir davė progos ilgiems ginčams: ar dailininkas turi taip naturaliai kopijuoti gamtą, kada tai atlieka foto aparatas. Dabar šituo keliu beveik niekas nerizikuotų eiti. Tačiau reikia prisiminti anus laikus, kai formavosi pirmoji mūsų dailininkų karta. Jai daugiausia teko mokytis Rusijos mokyklose, kurios buvo ištikimos realizmo tradicijai. Realizmas jau ir tuo metu buvo istorijoje, bet jis atitiko rusų dvasią ir ten ilgiausia klestėjo. Tad nenuostabu, kad ir pirmieji lietuviai dailininkai tos srovės. Tai pirmajai kartai teko praeiti sunkų kelią, kurti savas meno tradicijas, tad ir jų darbai visada pasiliks mūsų kultūros istorijoje vertingi. Tad ir Eugenijaus Kulviečio kraštutinis realizmas lietuviškajame mene turi savo vietą ir vertę.

A.K.

Religija, mokslas...

(Atkelta iš 2 psl.)

tik vienos dolerio pusės tiesą ir manosi turįs tiesos monopolį. Jis atverčia ir antrą dolerio pusę, rodydamas jos tiesas.

Tose tiesose — kalbėdamas apie krikščionybės evoliuciją— autorius tarp "dvasinių naujesnių laikų krikščionybės sąjūdžių" priskiria ir socializmą. Kalba apie tą socializmą, kuris išsigimė į komunizmą ir bolševizmą. Prisimenam, kad Bažnyčios autoritetas tą socializmą, kiek jis remias materializmu ir ateizmu, yra pripažinęs nesuderinamą su krikščionybe. Tad autoriaus doleris, kurio antrą pusę jis taip atvaizdavo, turėtų turėti vienoje pusėje vieną įrašą: "In God zwe Trust." kitoj priešingą: 'In Devil We Trust". Taip iš tikrųjų nėra. Nors dolerio pusės turi skirtingus piešinius, bet abidvi pusės skelbia tą pačią vertę, tą pačią tiesą.

Antros dolerio pusės polemikė taktika — vienas pavyzdys: vokiško "Der Spiegel" skaitytojo žodžius priskiria Darbininkui ir tada polemizuoja. Tai dažnas būdas, sąmoningas ar nesąmoningas, priskirti oponentui tai, ko jame nėra, ir paskui kritikuot. Tai, vis tos antros dolerio pusės "etikos" iliustracija.

Antros dolerio pusės stiliui būdinga—"Kokia manija tapatinimu savęs su Dievu, serga kai kurie žmonės, ypač bažnytiniai žmonės ....bažnytiniai bedieviai Dievą laiko savo pastum deliu, o tiesą savo monopoliu".

Po šitokios antroje dolerio pusėje stiliaus iliustracijos, belieka baigti su autorium jo apgailestavimu: "Kaip gaila, kad šitokios rusiškos kultūros pasmus iš vienos ir kitos pusės tiek daug". Ir šitas faktas labiausiai užuojautos vertas.

NAUJA ATEITIS

Ateities vasario mėn. numeris, dėl techniškų spaustuvės kliūčių, truputi pavėluotai, bet jau išsiuntinėtas skaitytojams. Šis padidintas numeris turi 32 puslapius. Viršelį puošia Ramo jaus Mozoliausko skulptūra "Partizanai". Šiame numeryje rašo: J. Br. — Marija, gelbėki mus. Aptariama Sibiro tremtinių maldaknygė. Maldaknygės siuntėjo Henriko laiško ištrauka: Edv. Šulaitis — Jaunimo kelias dabartinėje Lietuvoje; Kęst. Skrupskelis — Egzistencializmas ir krikščioniškoji filosofija; Rič. Ukrinas—Paskutinieji aidai; Kaz. Kleiva — Ateitininkų sendraugių veiklos klausimais; Alf. Sušinskas — Besišypsančios širdys; Fel. Palubinskas —Studentų ateitininkų korporacijos dabar; Tėvynės duktė — Tėvynės ilgesys (eil).; Regina Žigaitytė — Už lietuvybę; Onutė Ališytė — Aguonų laukas; Nerima Narutė — eilės; Kun. dr. V. Cukuras — Lituanistika Annhurst kolegijoje; A. Nockiūnas — Sąjūdis 'Už geresnį pasaulį"; Janina Katelytė — Stovykla tarp sniego kalnų; recenzijos; vardai, įvykiai idėjos; iš studentų ateitininkų sąjungos veiklos, Moksleivių Ateitininkų Sąjungoje, Kreivose Šypsenose rašo Untė Šalapinis ir Čiukos Dėlis, Kaz. Merkis — Šachmatai.

Numeris gausiai iliustruotas Sibiro tremtinių maldaknygės 'Marija, gelbėki mus' originalo nuotraukomis, dailininkų: J. Kuzminsko, Tel. Valiaus, Al.Kašiubienės paveikslais, Ados Korsakaitės vinjetėmis, Annhurst kolegijos lituanistikos klasės nuotraukomis, SAS žiemos stovyklos nuotraukomis. Ketvirtame viršelio puslapyje "Žiema Lietuvoje".

NAUJA ŠOKIŲ PLOKŠTELĖ

Vasario mėnesio pabaigoje rinkoje pasirodė nauja šokių plokštelė, kurią įgrojo Romo Butrimo orkestras. Išleido Litu — Garsas. Plokštelė Hi-Fi, 45 apsukimų per min., groja 13 minučių ir 30 sekundžių.

Jos tikrasis leidėjas yra Povilas ir Romas Jasiukoniai, broliai. P. Jasiukonis yra studijavęs filmos gamybą Kalifornijoje ir dabar rašo darbą magistro laipsniui gauti. Savo patirtį filmos srityje parodė, pagamindamas kelias lietuviškas apžvalgines filmas; vieną apie Vasario 16 gimnaziją, kitą apie sportą, trečią — Los Angeles lietuvių gyvenimas. Su Algirdu Gustaičiu ilgai dirbo prie Lietuvos istorijos vaizdų dokumentinės filmos. Šiais metais jis atsikėlė į New Haven, Conn., kur Yales universitete padeda filmuoti ir kartu įsijungė į mokslinį personalą.

Jam ir atėjo mintis plokštelė se išleisti lietuviškos šokių muzikos. Senosios plokštelės su Šabaniausku seniai sugrotos; be to, jos ir savo nuotaika nebe atitinka dabarties jaunimui.

Leidėjai pirmam darbui pasikvietė Romą Butrimą ir jo orkestrą, kurį New Yorko lietuviai gerai žino. Tiek pats orkestro vedėjas, tiek jo muzikan tai yra jaunimas, pirmą kartą viešai pasirodę 1955.

Per tą laiką orkestras padarė gražią pažangą, susiklausė ir dabar groja daugelyje lietuviškų parengimų, pateikdamas pačius naujausius šokius. Išsiaugino ir naują dainininką Rimą Čenkų. Tačiau viena yra groti triukšmingoje salėje, kur muzika nuskamba ir nebegrįžta, ir kita — įgroti į plokštelę, kurią gali kartoti ir kartoti. Taip ir išlenda visos detalės. Jaunas orkestras niekada neturėjęs progos groti tokiu būdu, atrodo lyg išsigandęs, nesusiklausęs, o dainininkas labiausiai baimės apimtas. Jis dainuoja taip arti mikrofono, kad labai išryškina kai kurios garsus, ypač išlenda "S" garsas.

Plokštelėje įgrota: dzūkų polka, auksiniai lapai, lietuviškas valsas, jau šią nakt. Dainas orkestravo Romas Butrimas. Plokštelės skoningą aplanką nupiešė pats P. Jasiukonis. (Jis yra studijavęs grafiką).

Plokštelės kaina — 2 dol. Palyginus su amerikietiškomis atrodo brangoka, bet reikia prisiminti, kokiu tiražu leidžiamos jų plokštelės. Mes to niekada nepasieksime, todėl ir kainos yra kitokios.

Broliai Jasiukoniai pasiryžo leisti ir daugiau šokių plokštelių. Sumanymas tikrai puikus, nes jau seniai seniai to mum reikėjo. Linkime ištvermės ir pasisekimo. Mūsų patarimas — pasirinkti daugiau lietuviškos muzikos. Tokioje Chicagoje yra bent keli pramoginiai orkestrai, kurie turi savo lietuvišką repertuarą, savus dainininkus. Originali lietuviška muzika visada turės pirmenybę prieš amerikietiškąją, kurią girdi per radiją, televiziją.

Tikriausia lietuviškuose spaudos kioskuose ir knygynuose jau galima gauti šią pirmą plokštelę. Kur būtų nepasiekiama, gali kreiptis į laidėją: P. Jasiukonis, 269 Norton St., AP 2B, New Haven, Conn.

A.D.

ROMUALDAS KISIELIUS

Pavasarėjant

Nuo miesto trukšmo, nuo gatvės dulkių
Trošku alsuoti,
Džiūsta mūs dienos.
Girdžiu už miesto dainuojant vėją —
Pavasarėja.... pavasarėja....

Sudužus saulė vitrinoj spindi,
O jos gyvybė man veidu teka....
Norėtūs bėgti,
Paliest jos širdį,
Sprokstančiuos medžiuos jausmus nugirdyt....

Bet kur pabėgsi nuo miesto trukšmo,
Jei čia tavoji buitis ir duona.
Ilgesio dienos teka aleja,
Čia mano saulė....
Čia mano vėjai

Pavasario ugnys

Gyvybės rankos paliečia laukus,
Ir jie žaliuoja, bunda, žydi....
Pavasari!
Pavasari, šaukiu!
Iš kur imi tu tos gaivinančios jėgos,
Kuri iš miego prikelia gamtos pasaulį didį.

Upėje saulė tirpdo jau ledus,
O medyje paukštelis linksmas čiulba, klega....
Pavasari!
Pavasari, šaukiu!
Kiek džiaugsmo atnešiai tu mums,
Tave gaivinanti ugnis visur liepsnoja, dega....

KULTŪRINĖ KRONIKA

Vytautas Maželis, fotografas, per Velykas Toronte rengia savo nuotraukų parodą. Prisikėlimo parapijos salės patalpose bus išstatyti portretai, gamtos vaizdai. Panašią fotografijos parodą praeitą rudenį jis buvo surengęs Chicagoje Jaunimo Centre. Parodą palankiai įvertino visa spauda.

Arch. Vyt. Juodka, komandiruotas A. Valeškos bažnytinio meno studijos, išvyko Italijon vykdyti ir prižiūrėti marmuro darbų užsakymų. Tais pačiais reikalais jis aplankys Atėnus ir Paryžių.

Br. Jonušas yra sukūręs visą eilę maršų. Jis buvo nuvykęs Vokietijon, kur Stuttgarto pučiamųjų orkestras jo maršus įrašė į plokšteles. Vasario 16 proga plokštelės pasirodė rinkoje.

Carmen opera lietuvių menininkų jėgimis statoma Chicagoje balandžio 11 d.

Dail. J. Pautienius Clevelande surošė savo kūrinių parodą ir išstatė apie 30 paveikslų.

Aidų žurnalas šiais metais skiria premiją už mokslinį veikalą. Premija numatoma įteikti Chicagoje, kur ta proga bus rengiamas Aidų koncertas.

ŠV. ANTANO GUNDYMAS — Dail. Vytauto Kasiulio kūrinys.

VERKIAI

Neries vingis legendoje ir tikrovėje

Neries dailiajame vingyje, netoli Vilniaus, yra nuostabiai gražus gamtovaizdis, architektūriniai paminklai ir šventovė. Tai **Verkiai**, kur kitados iš tolimiausių Vilniaus apylinkių žmonės procesijomis eidavo į **kalvarijas**, o vilniečiai vasaros dienomis traukdavo iškylom. Netoli dar yra dailūs **Žalieji ežerai.**

Nukeliaukime bent mintimi į tą nuostabų Lietuvos kampelį, garsų savo praeitimi ir traukių savo gamta.

Legenda pasakoja Verkių kilmę

Labai seniai, sako padavimas, vyriausiam Lietuvos krivei, visų krivių krivaičiui, mirė jauna žmona. Pagal papročius jis negalėjo vesti antros moters, todėl nuliūdęs ir vienišas dažnai klaidžiojo, gamtoji ieškodamas paguodos. Vieną kartą, pasiekęs dabartinių Verkių apylinkes, išgirdo dainuojant, ir prisiartinus pamatė gražią mergaitę vainikėlį pinant. Ji pasisakė esanti našlaitė, gyvenanti netoliese, tetos lūšnelėje.

Kitą dieną krivė vėl atėjo, ir rado mergaitę toje pačioje vietoje. Taip jie pradėjo dažnai matytis, pamilo viens antrą ir sulaukė sūnaus. Abu tėvai buvo laimingi, bet kartu ir baiminosi, nes paaiškėjus jų paslapčiai, jiems grėstų bausmė: krivė sudegtų ant laužo, o jo mylimąją užkastų gyvą į žemę.

Neužilgo Lietuvos kunigaikštis surengė didelę medžioklę, ir su savo tarnais atvyko į tą kraštą. Tuo nutarė pasinaudoti krivė. Gražiai aprengtą vaiką įkėlė į vanago lizdą didelio ąžuolo viršūnėje. Prie jo turėjo atvykti ir didysis kunigaikštis, nes ten daugiausia laikėsi taurai ir briedžiai. Netrukus atvyko medžiotojai, bet kaip jie nustebo, užuot žvėrių balsų išgirdę vaiką verkiant. Tą nuostabų radinį paprašė paaiškinti vyriausį krivę. Jisai ilgai būrė iš pelenų, vėjo ir medžių šlamėjimo, ir tarė:

— Kunigaikšti! Dievai tau naują malonę duoda. Šį vaiką siunčia jie mano vietai užimti, kai aš pasaulį apleisiu. Išaugink jį, ir jis taps tarpininku tarp tavęs ir dievų!

Rastinuką auginti buvo paves ta krivei, o jis pasikvietė ir motiną vaikui prižiūrėti. Mirus tėvui, sūnus tapo vyriausiu krive, ir labai išgarsėjo. Dar vaiku būdamas, jis buvo pavadintas **Lizdeika,** nes buvo rastas medyje, o tą vietą, kur jį surado, žmonės praminę **Verkiais.**

Lietuvių čia gyventa labai seniai.

Nuo aukšto, didžiulio Verkių kalno matyti tolimos apylinkės su mažesniais kalneliais, o apačioje vingiuoja gražioji Neris, žalių miškų apsupta.

Būdinga, kad visos senosios lietuvių sodybos įsikūrė gražiausiuose Lietuvos kampeliuose. Kernavė, Trakai, Vilnius, Kaunas — tai ne tik žinomos vietovės.

Verkiai taip pat yra labai sena sodyba. Čia aptikta įvairių archeologinių radinių, o nuo 1387 m. jie minimi ir rašytiniuose šaltiniuose. Tais metais Jogaila, priėmęs krikščionybę dovanojo Verkius Vilniaus vyskupams, kurie čia įsirengė savo rezidenciją. Jie pasistatė medinius rūmus gražiausioje vietoje, kur, pagal padavimą, augo ąžuolas su vanago lizdu — pietinėje parko pusėje, ant pačios pakriaušės. Iš čia atsiveria visas puikus Neries slėnio reginys.

Vilniaus vyskupų rezidencija

Verkiai ilgą laiką priklausė Vilniaus vyskupam. Jie čia turėjo savo užmiestinę rezidenciją, kur priimdavo Lietuvos — Lenkijos karalius, kai jie lankydavo Vilnių. Verkiai tėra tik už kokių 4-5 mylių nuo Vilniaus į šiaurės vakarus.

Apie 1700 prie Neries buvo pastatydinti pirmieji mūriniai namai. Labiausiai tačiau Verkiuose kūrėsi Vilniaus vysk. Ignas Masalskis. Jo patalkintas žymus lietuvis architektas Lauras Stuoka pastatydino trijų atskirų vienetų dailų pastatą pačioje kalvoje. Dabar tėra išlikęs tik vienas iš tų pastatų. Namai buvo apleisti carinės Rusijos priespaudos metu. Rusai visai nesirūpino išsaugoti architektūrinių Lietuvos pastatų.

VYSKUPŲ RŪMAI VERKIUOSE — Noutr. J. Bulhako

Verkių kalvarijos

Verkių kalvarijos arba Kristaus kančios stotys yra išdėstytos po visą gražųjį šilą. Iš viso yra 36 stotys, kurios prasideda ties Baltupiu ir baigiasi šv. Kryžiaus bažnyčia. Ji stovi aukštoje vietoje, o į ją veda akmeniniai laiptai. Stotys — koplytėlės pastatytos taip pat ant kalnelių.

Kalvarijos buvo įrengtos padėkoti Dievui už išsivadavimą iš pirmosios rusų okupacijos 1655-1661 metais. Buvo žiauri ta okupacija, nusinešusi daug žmonių gyvybių ir turto. Vilnius buvo baisiai išdegintas. Kai rusai buvo išvyti, Vilniaus vyskupas paskyrė 7 valakus žemės kalvarijom statyti. Jas prižiūrėti ir tvarkyti buvo pakviesti vienuoliai domininkonai. Jie įsikūrė vienuolyną ir pastatydino šv. Kryžiaus bažnyčią 1772 metais. Napoleonui į Lietuvą įsiveržus, 1812 metais, vienuolyne ir bažnyčioje buvo įrengta ligoninė ir kareivinės. Rusam valdant Lietuvą, domininkonai 1850 iš Verkių buvo pašalinti, bažnyčia pasidarė parapinė. Bet čia suplaukdavo daug žmonių eiti kalvarijas.

KALVARIJOS STOTELĖ — Noutr. J. Bulhako

Procesijos į kalvarijas

Vilniaus kalvarijos laisvės lai kais dažniausiai buvo lankomos Sekminių savaitėje, bet žmonės plaukdavo ir kitu metu. Kartais per Sekmines suplaukdavo iki 12,000 maldininkų, o per metus aplankydavo iki 125,000 žmonių.

Bolševikai dabar draudžia procesijas. Rašydami apie Verkius taip pat nepažymi, kuria proga kalvarijos statytos.

Dabar.... gyvulinkystės mokykla

Lyg patyčiom iš šventos vietos, bolševikai, kiek atremontavę Verkių rūmus, įsteigė juose gyvulinkystės technikumą ir bendrabutį. Ten, kur žmonės rinkosi Dievą garbinti ir buvo mokomi Jį mylėti, dabar mokoma, kaip gyvulius penėti.

Bet gyvulių amžius neilgas, kaip ir jų varovų. Kai rusai bus išvaryti iš Lietuvos, gražiajame Verkių kampelyje atsistos dar viena koplytėlė priminti kankiniam už krašto laisvę ir padėkoti Dievui už gyvuliškos vergijos pagyną. **S.**

Providence, R. I.

Šv. Kazimiero parapija Providence šiemet mini 40 metų sukaktį nuo įsteigimo. Ryšium su tuo minėjimu Verbų sekmadienį 5 val. vak. bažnyčioj parapijos choras, talkinamas Worcesterio meno mėgėjų ratelio, vadovaujant muz. Jonui Beinoriui, išpildys Teodore Dobois kantatą "Septyni Paskutinieji Kristaus Žodžiai." Kviečiama atsilankyti ir iš apylinkinių lietuvių kolonijų dalyvių.

Didįjį pirmadienį prasidės rekolekcijos, kurias praves tėvas J. Venckus, S.J., atvykęs iš Uragvajaus.

Vasario 16 minėjimas, rengtas vasario 15 d., šv. Kazimiero parapijos praėjo sėkmingai. Įžanginį minėjimo žodį tarė ir Rhode Island gubernatoriaus Delsesto proklamaciją perskaitė par. klebonas kun. J. Vaitekūnas. Seniems ir jauniems suprantamą ir prasmingą kalbą pasakė Kazys Mockus iš Bostono. Meninę programą išpildė vietos parapijos mokyklos vaikų choras ir parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Beinorio. Aukų surinkta 150.75 dol.

Worcesterio meno mėgėjų ratelio balandžio 19 čia suvaidins operetę: 'Viengungiai".

Vyčiai kovo 1 bendra komunija ir agape paminėjo šv. Kazimierą. Ypač aktyviai dalyvavo jaunesniųjų kuopelė, kuri turi 35 narius.

Balfo skyriaus surengti sausio 31 šokiai praėjo sėkmingai ir pelno davė per 50 dol.

Inž. Vytautas Šakalys, anksčiau dirbęs Bulava Co., perėjo dėstyti į Brown universitetą.

—V. Kerbeliai persikėlė iš Montrealio, abu tuoj gavo darbą. Gegužės mėnesį atvyksta iš Anglijos Ant. Paulausko šeima.

Elena Kačienienė, veikli parapijos darbuotoja, po ilgesnės sunkios ligos jau sveiksta. Ypač tuo džiaugiasi 5 jos vaikučiai ir vyras.

V.

Lietuviškas kultūros židinys

Draugas kovo 12 rašo: "Cicero lietuvių kolonijoje veikia ištisa lietuviškų švietimo įstaigų eilė. Neskaitant bibliotekos, prie kurios organizuojama skaitykla, veikia žemesnioji lituanistokos mokykla, jaunimui — aukštesnioji lituanistikos mokykla, o vasarą — patiems mažiesiems — vaikų darželis. Šiais metais, su prelato I. Albavičiaus pritarimu, prie Lietuvių Bendruomenės organizuojamas daugiausiai' suaugusiems, lituanistikos seminaras lituanistikos mokslo, lietuvių kultūrinio, visuomeninio ir ekonominio gyvenimo klausimams gvildenti. Seminare periodiškai kas dvi-trys savaitės bus skaitomos paskaitos ir referatai prel. I. Albavičiaus vardo bibliotekos patapose. Paskaitos ir referatai bus įrašomi į juosteles, kad jomis galėtų pasinaudoti toliau kultūrinių centrų esančios apylinkės ir organizacijos. Seminarui vadovaus arch. M. Ivanauskas."

BALFO ŽINIOS

Dovana Vokietijos tremtiniams

Tėv. A. Bernatoniui prašant, Balfas padovanojo 300 Sibiro tremtinių maldaknyg. "Marija, gelbėki mus" Vokietijoje esantiems lietuviams tremtiniams. Vokietijoj gyvenantieji lietuviai tremtiniai daug neprašo, bet ir jiems pravartu patirti, kokios dvasios buvo ir yra Lietuvos kankiniai Rusijos tremtyje.

Vokietijoj esantiems lietuviam Balfo Centras neseniai išsiuntė 60.000 svarų rūbų. Rūbai gauti iš JAV vyskupų vykdytos rinkliavos per NCWC.

Paieškomi nedėkingieji

1956-1957 metų bėgyje NC WC ir CWS organizacijos padėjo į JAV atvykti keliems šimtams lietuvių. Jiems buvo paskolinta kelionpinigių keliasdešimt tūkstančių dolerių. Daugelis savo skolas jau grąžino minėtoms organizacijoms, bet yra visa eilė tokių "pasislėpusių" kurie lietuviams garbės nedaro.

Organizacijos, skolinusios pinigus, prašo Balfo Centrą padėti paskolas atgauti. Visi tokie skolininkai prašomi atsiliepti į Balfo Centrą 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

IŠ VISUR

—**Prof. Dr. Zenonas Ivinskis** nuo kovo vidurio iš Romos persikelia kuriam laikui gyventi į Bonną, Vokietijoje, kur jis vadovaus Baltijos Institutui. Instituto pirmininkai iš eilės keičiasi. Pereitais metais buvo latvių archeologas E. Sturms, neseniai miręs.

Pr. Bičkienė, žymioji mūsų solistė, gavo kvietimą dainuoti Maženkos rolę 'Parluotoje nuotakoje". Operą stato Amerikos simfoninis orkestras Chicagoje gegužės 2.

— **Toronto lietuvių radijo valandėlė,** kuriai vadovauja J. R. Simanavičius, įsivedė religinę programėlę vardu "Krikščionybė pasaulyje". Valandėlei skaitinius paruošia Kanados Kunigų Vienybė.

—**Ateitininkų** Moksleivių Sąjungos C. Vald. skelbia konkursą rašinio "Kodėl aš mokaus"? Rašinys turi būti prisiųstas ligi gegužės 15, privalo turėti nemažiau 300 ir neaugiau 1500 žodžių. Dalyvauti konkurse gali visi moksleiviai ateitininkai. Pirmoji premija: 2 savaitės vasaros stovykloje ir 15 dol. Jei laimėtų ateitininkas moksleivis už JAV ribų, pirmuoju atveju išmokama 40 dol., antruoju —30 dol.

—**Londono** šeštadieninė lituanistinė mokykla kovo 7 pradėjo mokslą su naujais mokytojais: kleb. kun. A. Kazlauskas, kun. P. Dauknys, P. Nenortienė ir k. Mokykla veikia parapijos salėje.

— **Baltų-prancūzų** draugija Paryžiuje išleido boršiūrą prancūziškai apie Baltijos respublikas. Primena trijų Baltijos valstybių sovietinę okupaciją, vergiją, žudymą ir trėmimus. Kovo 10 draugija surengė diskusijas tema "Kodėl Sovietų Sąjunga neapleidžia Pabaltijo kraštų". Diskusijose dalyvavo prancūzų politikai ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos atstovai.

— **Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos** St. Catharines skyrius šm. birželio 20 ruošia penktąsias Jonines. Norėdamas daugiau sutraukti jaunimo jas pavadino Jaunimo pavasario švente. Bus sporto varžybos ir meninė programa, kurios dalį atliks Čiurlionio ansamblis iš Clevelando. Penktosios Joninės šiemet įvyks ne Wellande, bet Merrittone, kur yra didesnė ir tinkamesnė salė sportui ir koncertui.

— **Waterbury** didelis koncertas rengiamas balandžio 4, šeštadienį, 7 val. vak. Šv. Juozapo parapijos didžioje salėje. Koncerto programą išpildys senai prašyta ir ilgai laukta pagarsėjusi dainininkė Prudencija Bičkienė kartu su dainininke Stase Daugeliene.

—**Algimantas R. Šlepetys,** Linden, N.J., chemijos inžinierius, sausio 27 tarnybiniais reikalais išvyko į vakarų Vokietiją. Vasario 19 laivu United States išvyko ir jojo žmona Regina Klimaitė — Šlepetienė. Numato aplankyti Šveicariją, Paryžių, Londoną, Briusselį ir Olandijos Rotterdamą, kur gyvena A.R. Šlepečio sesuo. Grįš namo prieš Velykas.

MALONUS SKAITYTOJAU,

Darbininko administracija siūlo papiginta kaina gerų lietuviškų knygų papildyti Jūsų namų knygynėlį ar suteikti džiaugsmo Jūsų draugams ir pažįstamiems. Knygas galima užsakyti šiais siuntinėliais:

SIUNTINYS A

1) Saulės giesmė, Ant. Maceina ..... $ 5.00
2) Lietuvių Archyvas, bolševizmo metai, ... $ 1.50
3) Prie vilties kryžiaus, J. Prunskis ..... $ 1.50
4) Česlovas Sasnauskas, J Žilevičius ..... $ 2.00
5) Gims tautos genijus, L. Voisekauskas ..... $ 1.50
6) Šv. P. Marijos apsireiškimai Liurde, P. Bučys ..... $ 1.00

Visos 6 knygos $12.50 vertės tiktai už $5.00

SIUNTINYS B

1) Kvieslys į laisvę, J. Kmitas ..... $ 1.00
2) Don Kamiliaus mažasis pasaulis, G. Guareschi ..... $ 3.50
3) Nepriklausomos Lietuvos pinigai, J. Kairys ..... $ 5.00
4) Lietuvių Archyvas, bolševizmo metai ..... $ 1.50
5) Gims tautos genijus, L. Voisekauskas ..... $ 1.50
6) Česlovas Sasnauskas, J. Žilevičius ..... $ 2.00

Visos 6 knygos $14.50 vertės tiktai už $5.00

SIUNTINYS C

1) Vytis ir erelis, J. Kmitas ..... $ 1.00
2) Šv. Antanas Paduvietis, N. Vian ..... $ 2.00
3) Susitikimas, J. Gailius ..... $ 2.00
4) Žiurkių kamera, J. Grinius ..... $ 2.00
5) Milžinas didvyris šventasis, P. Gaidamavičius ..... $ 2.00
6) Šv. Kazimieras, Z. Ivinskis ..... $ 3.00

Visos 6 knygos $12.00 vertės tiktai už $5.00

SIUNTINYS D

1) Valentina, A. Vaičiulaitis ..... $ 2.00
2) Šv. Kazimieras, Z. Ivinskis ..... $ 3.00
3) Milžinas didvyris šventasis, P. Gaidamavičius ..... $ 2.00
4) Pranašystės apie pasaulio pabaigą, P. Juras ..... $ 2.00
5) Vysk. M. Valančius bijografijos bruožai, V. Biržiška ..... $ 1.50
6) Laisvė ir būtis, J. Girnius ..... $ 2.00

Visos 6 knygos $12.50 vertės tiktai už $5.00

RELIGINIO TURINIO KNYGOS:

1) Šv. Raštas Senojo Testamento I tomas, Ark. J. Skvireckas .... $ 10.00
2) Šv. Raštas Sen. Testamento II tomas, Ark. J. Skvireckas .... $ 12.00
3) Šv. Raštas Lekcijos ir Evangelijos, Ark. J. Skvireckas ..... $ 2.00
4) Šv. Raš. Nauj. Testamentas (mažo formato) J. Skvireckas .... $ 2.00
5) Dievas ir žmogus, Prel. Butkus ir Kan. Aleksa ..... $ 5.00
6) Šv. P. Marijos apsireiškimai Liurde, Vysk. P. Bučys ..... $ 1.00
7) Šv. P. Marijos apsireiškimai Fatimoje, Kun. M. Vembre ..... $ 2.00
8) Amžinoji Auka, Kun. V. Pikturna ..... $ 1.00
9) Didžioji Savaitė, Lietuvių Kunigų sąjunga ..... $ 1.00
10) Džiaukis gyvenimu, O. Sweet Marden ..... $ 0.70
11) Šv. Pranciškaus pėdomis, T. P. Bizauskas ..... $ 0.50
12) Eisiu pas Tėvą, Kun. Burkus ..... $ 0.50
13) Maldos apaštalavimas, TT. Jėzuitai ..... $ 0.50
14) Novenos. Šv. Onos, Antano, Liurdinės ir kit. ..... $ 0.15

Siunčiu $..... ir prašau man prisiųsti siuntinėlį (pabraukti)

A, B, C, D, arba pažymėti kokios knygos norima.

Vardas ir pavardė .....

.....

Adresas .....

.....

DARBININKAS, 916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Maldos iš Sibiro

MARIJA, GELBĖKI MUS

SIBIRO TREMTINIŲ RANKA RAŠYTĄ MALDAKNYGĖ

Maldos originalios, jų pačių kurtos, žavios minties gilumu ir grožiu, auka ir kančia. Persunktos didele Dievo, tėvynės ir žmogaus meile.

Išleido ATEITIS spaudė Immaculata Press, Putnam, Conn.

Kaina 1.00 dol.

Gaunama pas platintojus ir Ateities administracijoj

916 Willoughby Ave.
Brooklyn 21, N. Y.
Tel. GLenmore 2-2923

Ponas Toks

Ponas Toks, atsiradęs šaunia-me minėjime, kai programa jau buvo pasiekusi meninės dalies antrąją dalį, nei iš šio nei iš to panoro nusispiauti ir pataikė tiesiai į programos vedėją. Visi garbingieji svečiai pirmose eilėse sukruto, o pagrindinis vedėjas nušoko nuo scenos ir prišoko prie pono Tokio šaukdamas:

— Kaip čia pakliuvai, neraliuotas gyvuly Ar nežinai, kad spiaudytis nevalia?

Ponas Toks nė nekrustelėjęs ramiai paklausė:

— O kur parašyta, kad salėje spiaudyti negalima? Jei galima rūkyti; jei galima taip kalbėti, kad net seilės tyksta; jei galima taip dainuoti, kad besiklausant burnoje nereikalingo skystymo susirenka....

—Atsiprašau, —nutraukė jį tvarkos saugotojas ir vykdytojas, tasai vedėjas, —čia susirinkusi padori publika, o tamsta.... tiesiai ant manęs. Prašau atsiprašyti!

— Atsprašyti? — numykė ponas Toks. — Už gerą dalyką neatsiprašoma, o dėkojama.

Visa padorioji publika, pakilo iš kėdžių ir sustojo ratu aplink poną Toki.

—Kokius niekus čia tamsta postringuoji? Kas gali dėkoti už įžeidimą?

— Visai teisingai, — atsikirto ponas Toks. — Save gerbiąs žmogus negali to daryti. Bet aš kaip tik norėjau tą poną pagerbti.

— Pagerbti? — anas išsižiojo. — Prašau nešdintis su tokai pagarba!

—Nešdintis tai aš neturiu reikalo: turiu bilietą. O kad tamstai atlikau gerą paslaugą, tai akivaizdžiai matoma, — ir ponas Toks parodė į būrį susitelkusių žmonių. —Jie plačiai kalbės apie tai, kas atsitiko, ne apie meninę programą, ir minės tamtos vardą. Vienu tik vadovavimu tamsta nebūtume to pasiekė. Aišku?

Ponas Toks pakilo ir nukulde no plačiai šypsodamasis ir patenkintas, kad bent vieną žmogų išgarsino. Tą savo 'gerąjį darbą" priskyrė gavėnios rimčiai.

— **Maskva** įspėjo Turkiją, Pakistaną ir Persiją, kad jų sutartys su Amerika gali pridaryti jom didelių sunkumų. Persijos parlamentas betgi įspėjimo nepaisė ir gynimosi sutartį su Amerika patvirtino.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS SODELYJE.

Vienas iš septynių tūkstančių

Pasikalbėjimas su Tėv. A. Bernatoniu apie Ameriką ir Vokietiją

Grįždamas į Vokietiją, Tėv. A. Bernatonis buvo sustojęs Darbininko redakcijos pašonėje. Teko su juo bent keletą kartų susitikti ir pasikalbėti apie Vokietiją, apie ten likusius lietuvius.

Tėv. Alfonsas Bernatonis, kapucinas, savo kilme dzūkas, ilgiau gyvenęs Plungės kapucinų vienuolyne, dabar — Dieburge, prie Frankfurto, gerai pažįsta visą Vokietiją ir joje likusius lietuvius. Išvykus kan. F. Kapočiui į JAV, jis perėmė vadovauti ten likusių lietuvių pastoracijai. Jis yra Sielovados Tvarkytojas, uoliai dalyvauja visuomeniniame lietuvių gyvenime ir yra vienas iš Vasario 16 gimnazijos kūratorijos narių, padėjęs įsigyti dabartines gimnazijos patalpas. Amerikoje išbuvo tris mėnesius, apvažinėjo svarbesnes lietuvių kolonijas, sakydamas pamokslus, rinkdamas aukas, kad grįžęs galėtų sušelpti lietuvius.

Sutikę jį, tuojau ir pradėjom klausimu:

— Ar patiko Amerika?

Jis nusišypsojo, ranka perbraukė per savo barzdą ir atsakė:

— Patiko. Tai didelis ir turtingas kraštas, tačiau manęs nenustebino. Apie Ameriką daug buvau skaitęs, tai visa radau atvykęs.

Įsismaginęs pradeda pasakoti, kaip iš Vokietijos atrodo toji Amer. ir prisipažįsta, kad kartais esą sunku atspėti. Pavyzdžiui, kartais išgirsti, kad pažįstamas įsigijo televiziją, šaldytuvą, automobilį, namus. Ten likusieji galvoja, kad toks žmogus jau dingęs: išėjo į ponus ir lietuvybės reikalams pražuvo. Tačiau aplankęs naujakūrių namus, įsitikino, kad jie nedingo savo tautai. Tie reikmenys, kurie iš tolo atrodo kaip prabanga, čia būtinai reikalingi, nes toks gyvenimo būdas.

Tėv. A. Bernatonis tikrai nusistebėjo Amerikos gerove. Sako, Vokiet. niekur nerasi taip prabangiai įrengtų darbininkų namų. Jei vokietis darbininkas turi sofą, tai neturi fotelių, nes tai būtų didelė prabanga, kurios jis negali pasiekti.

Pąlietus Vokietiją, Tėv Bernotonį iš visų pusių apžėrėm klausimais:

— Kaip su Berlynu? Ar nebus karo? Ar vokiečiai nesibijo?

Iš pasakojimų susidarė toks vaizdas. Vokietija gyvena ramiai. Jau yra užmiršusi nacizmą. Jei kartais pasirodo koks išsišokimas, tai laikomas nusikaltimu. Pasitiki savo jėgomis ir sąjungininkais, todėl nėra nė panikos; mano, kad dėl Berlyno karo nebus. Jis išliks sveikas vakariečiams. Kariuomenės daug kur matyti. Tai pačių vočių kariuomenė ir amerikiečiai. Anksčiau būdavo išsišokimų prieš Amerikos kariuomenę, dabar — nepasitaiko.

Gyvendami komunistų pašonėje, komunizmą gerai pažįsta. Supranta, kodėl kiti bėga į laisvą Vokietiją. Tokių bėglių kasdien yra apie 1000. Visi globojami, įkurdinami.

Kam teko būti anksčiau Vokietijoje ir pergyventi antrojo karo pabaigą, tas susidūrė su vokiečių šiurkštumu. Jie nesuprato pabėgėlių ir dažnai klausė: kodėl negrįžti? Dabar to nebėra. Visi pabėgėliai, tiek vokiečiai, tiek ir kitų tautų, čia randa gerą prieglobstį. Pavyzdžiui. Vengrijos sukilimo metu Vokietija parodė savo nuoširdumą ir pabėgėlius melai priėmė.

Subėgus tiek daug žmonių, savaime suprantama, kad Vokietijoje dar ir dabar jaučiamas butų trūkumas. Tiesa, sugriautieji miestai beveik visi atstatyti, bet namų dar trūksta. Dar daugelis pabėgėlių gyvena stovyklose.

Tie Vokietijos statomi butai yra savotiški. Jei turi tik tris kambarius: virtuvę, salonėlį ir miegamąjį. Visai nėra vaikų kambarių. Tuo klausimu buvo šaukiamos konferecijos kuriose dalyvavo ir tėv. A. Bernatonis. Konferencijos pasisakė prieš trijų kambarių sistemą ir reikalavo, kad būtų statomi ir vaikų kambariai, nes vaikai, neturėdami savo kampo, išeina į gatves ir chuliganėja.

Šiaip Vokietijoje gyvenimas geras. Tokios gerovės dar niekada ten nebuvo. Patys vokiečiai sako, kad per gerai jie gyvena. Krautuvės pilnos prekių, gali pirkti, ką tik nori. Perkamoji galia, palyginus su uždarbiu, yra mažesnė nei Amerikoje. Todėl darbininkų namuose yra tik būtiniausi daiktai, bet nėra tokio liuksusu, kaip Amerikos darbininko butuose.

Automobilių pilna, visi keliai mirga. Greitis nevaržomas normomis. Gali lėkti, kiek tik nori. Tose vietose, kur daugau įvyksta katastrofų (o tai yra autostradų tiesiausios vietos), jau sukabinti greičio ribos ženklai.

— Kaip ten gyvena lietuviai?

Lietuvių yra per 7000, bet Lietuvių Bendruomenei priklauso tik kokie 6000. Yra sudaryta 80 apylinkių, nes lietuviai išsiblaškę visoje Vokietijoje. Iš jų tik maža dalis, tik apie 1200, yra darbingi. Jie turi darbus vokiečių įmonėse. Vokiečiai traktuoja lygiai su kitais ir leidžia jiems laisvai dirbti ar verstis kita profesija.

Reikalingų pagalbos yra apie 4000; iš jų 1000 senelių, 500 džiovininkų, 500 invalidų, apie 2000 vaikų iki 18 metų.

Vasario 16 gimnazija

Vokietijoje likusiems lietuviams būtina ir Vasario 16 gimnazija, kurioje dabar mokosi 128 vaikai. Per šią gimnaziją lietuviai gali savo vaikus leisti į aukštąsias mokyklas. Vokietijoje veikia tokia auklėjimo sistema, kad jau pradžios mokyklose atrenka mokinius gimnazijom, o kitus nusuka į amatus, specialias žemesnes mokyklas. Eidami tuo keliu, ir liet. nemaža būtų nubokšti į amatus. Dabar į gimnaziją jie lengvai patenka ir, ją baigę, turi teisę mokytis vokiečių univ. Gimnazija yra privati, todėl per baigiamosius egzaminus atvažiuoja švietimo ministerijos skirtas atstovas. Švietimo ministerija skiria ir rašomųjų darbų temas. Rašomieji darbai turi būti parašyti valdiškos gimnazijos patalpose. Taip ir Vasario 16 gimanzijos abiturientai rašomųjų darbų rašyti vyksta į valdžios gimnaziją. Atsakomieji vyksta savoj pastogėje, dalyvaujant švietimo ministerijos atstovui.

Tie atstovai yra vokiečiai, kalba tik vokiškai, bet pasitaikė kartą toks nuotykis, kad atstovas, paėmęs lietuvių kalbos rašomąjį darbą, padarė labai rimtų pastabų. Atrodo, kad švietimo ministerijos skiriamiems atstovams lietuvių kalba nėra svetima.

Gimnazija išsilaiko iš aukų, nes iš viso tėra tik 38 mokiniai, kurių tėvai pajėgia sumokėti už mokslą. Kitus likusius reikia gimnazijai išlaikyti, net duoti kelionpinigius, kad jie galėtų nuvykti atostogų pas tėvus. Gimnazijos pastatų skolos išmokėtos, bet dar yra 16,000 markių skolos už maistą. Labai daug gimnazijai padeda Balfas ir rėmėjų būreliai, kurie faktiškai ir padeda gimnazijai išsilaikyti.

Sunkumų sudaro ir mokytojų suradimas. Švietimo ministerija reikalauja, kad mokytojai būtų kvalifikuoti. Išemigravus daugeliui pedagogų, dabar nėra taip lengva surasti tinkamus specialistus.

Pastoracija tarp lietuvių

Sielovados Tarnyba visą Vokietiją suskirstė į 10 rajonų, kuriuose yra lietuviai kunigai. Rajonai dideli, tad lietuviškos pamaldos laikomos ne kiekvieną sekmadienį. Kunigai lietuviai beveik visi turi automobilius, taip ir važinėja per lietuviškas kolonijas, aptarnaudami religinius lietuvių reikalus. Iš tų dešimties kunigų vienas dabar susirgo džiova.

Be jų dar yra septyni kunigai ligonys ir keturi, kurie dirba vokiečių parapijose. Vokiečiai teikia pagalbą. Dažnai Sielovados Taryba gauna privačių aukų iš vokiečių. Ypač dosnūs tie, kurie po antrojo karo, bado prispausti, buvo nublokšti į Lietuvą, kur patyrė didelį nuo-

(Nukelta į 7 psl.)

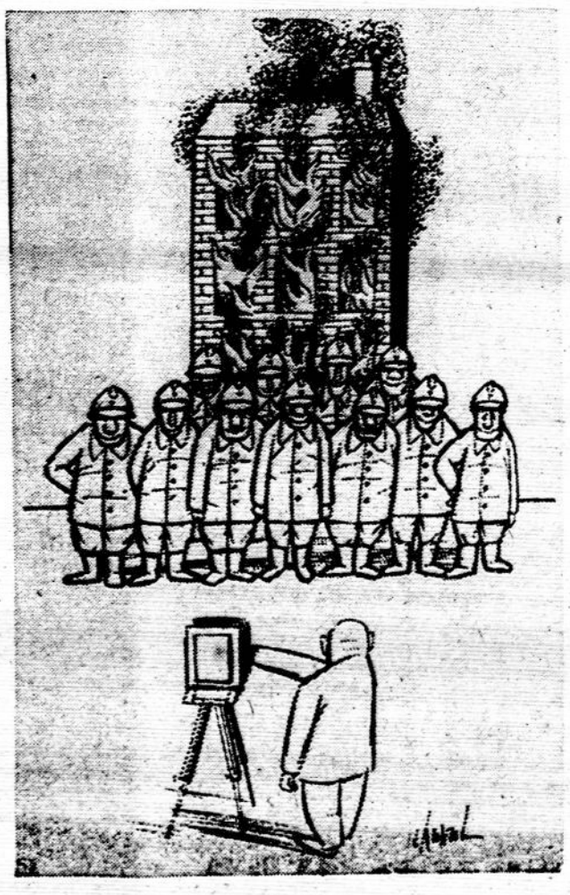

BANGA TELEVISION
Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
TELEFONAS: APplegate 7-0319

35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, HI-Fi bei Stereo aparatams.
Dideli atpiginimai Admiral bei RCA televizijoms.
Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

CMCP

Televizijos, Hi-Fi bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

Perkant-parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds.

Kreiptis —

HAVEN REALTY
Joseph Andrusis Insurance
87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477
Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak

AL'S TELEVISION SERVICE
Sav. AL. J. MISIUNAS
Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi
Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko
101-23 112 ST. RICHMOND HILL 19, N. Y.
Darbo valandos: Kasdien iki 10 val. vak.
Telefonas: VIrginia 6-6895

VILNONĖS MEDŽIAGOS
gaunamos 3 krautuvėse didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai
KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO
Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius
LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UŽKARPACIO RUSIJOJE:
Pasiųsk jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam
Muitas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtas sukneles
Vilnones medžiagas iš ritinių ir atlaikas pačiom prieinamiausiom kainom visam mieste jums sūlo 3 stambios krautuvės
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!
Turėtą rinkimą didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėm, suknelėms bei švarkams.
Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos gryžtai urmo (wholesale) kainomis.
K and K FABRICS
1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711
ATIDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 8 VAL. VAKARO
Musų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šaikai
Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
Specialus patarnavimas parsiunčiant pakietus į Europą
PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI
Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms.
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Tel.: AL 4-8319

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsti atsilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas išlaidas, o nudelsimas atsiliepia laikraščio leidimui.

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau pratęsti prenumeratą 1959 m.

Vardas ir pavardė .....

.....

Adresas .....

.....

Prašau siuntinėti Darbininką (pažįstamam, neturtingiem, 1 goniam)

Vardas ir pavardė .....

.....

Adresas .....

.....

Siunčiu

už prenumeratą $ ..... aukų $ ..... Viso $ .....

(Data) (Parašas)

SPORTAS

Futbolininkai laimėjo

Aną sekmadienį saulei meiliai besišypsant, nusišypsojo laimė ir mūsų pirmajai futbolo ekipai. Sakome, nusisypsojo laimė, nes be laimės galėjome prieš Hota SC 5:3 nesulaukti.

Priešininkui pradžioje vedant 1:0 ir gavus mušti baudinį, už mūsų ekipą, tur būt, niekas nei cento nebūtų davęs. Sukirtę baudinį į tą dieną užtikrintai gaudžiusio Revento rankas, priešininkai, atrodo, rezignavo, o geltonai žalieji atkuto. Pradžioje, nesisekant Remėzai ir Didžbaliui stokojant technikos, mūsų kairioji puolimo pusė visai atkrito ir gelbėjosi tik pavieniais prasiveržimais. Kėlinio gale Didžbalis aštriu šūviu išlygino.

Antrame kėlinyje Hotos vartininkas nesugraibė lengvo kamuolio, ir Butrimas be vargo įstumė (2:1). Priešininkas dar išlygino (2:2), bet toliau persvėrė mūsiškių kovotojiškumas. Pavojingą Didžbalio padavimą Hotos vartininkas taip atmušė, kad Klivečka galva įmušė į vartus (3:2). Čia priešininkas dar pats sau sukombinavo įvartį (4:2) ir vieną mums įvarė (4:3) Remėza baigė rungtynes (5:3).

LSK šį kartą žaidė tokio sąstato: Reventas; McGee, Mileris; Krušinskas, Finn, Birutis; Butrimas, Budreckas, Klivečka, Remeza, Didžbalis. Gynimui šį kartą ir be Vaitkevičiaus ėjosi neblogai, jei neskaityti Finno nereikalingų išvykų vedžiojantis. Patiko Mileris savo ilgais atmušimais. Puolime prasikišo darbštus Budreckas, po jo sekė Klivečka. Po šio laimėjimo LSK pakilo lentelėje viena vieta aukščiau, ir dabar yra 9 vietoje.

Rezervinė, atrodo, taškus gaus be kovos, nes priešininkas negavo leidimo naudotis miesto aikšte.

Jauniai pakartotinose rungtynėse dėl National Junior Cup prieš Kolpingą pelnė 3:2 pergalę ir jėjo į New Yorko pusiaubaigmę. Mūsiškiai ir šį kartą pasirodė kaip kovingas ir darnus vienetas. Vartuose imponavo šaltakraujis Nemickas III. Visų trijų įvarčių laimėtojas buvo Remėza.

Jaunučiai turėjo nusileisti Eintrachtui 0:2.

LAK:Brooklyn Tramps 34:44

Paskutiniam lygos pirmenybių susitikime LAK kripšininkai po kietos ir sunkios kovos pralaimėjo prieš juodukų ekipą Tramps (34:44). Mūsiškiai, žaisdami ir vėl nepilno sąstato, šį kartą kovojo kiek ryžtingiau ir visai neblogai.

Pirmame kėlinyje labai nevyko mėtymai, o trečiame ketvirtyje, kaikuriems mūsų žaidikams paleidus savo fantazijos vadžias ir pradėjus neapgalvotai žaisti, atrodė, kad susilauksi me didelio pralaimėjimo. Vėliau mūsiškiai susigriebė ir nepasidavė pašėlusiai juodukų spartai.

LAK šį kartą žaidė ir taškus pelnė: Bačanskas I ir Sirusas po 8; Daukša ir Reventas po 6; Bačanskas II — 4; Gintautas — 2. Dalyvavimą baigminiuose žaidimuose mūsiškiai jau buvo užsitikrinę pereitą savaitę.

Atletas

(Atkelta iš 6 psl.)

širdumą. Ir dabar jaučiasi esą skolingi lietuviams, tai bent tuo būdu paremia lietuvišką veiklą, kartu savo laiškuose labai gražiai atsiliepia apie lietuvius.

Tėv. A. Bernatonis į Vokietiją išplaukė vasario 28. Išlydint New Yorko Bendruomenės apygarda ir Balfo centras jam suruošė išleistuves vasario 22 Brooklyno piliečių klube. Programą pravedė J. Šlepetys, kalbėjo Lietuvos gen. konsulas J. Budrys, Balfo pirmininas kan. J. Končius, prel. J. Balkūnas, S. Sužiedėlis, kun. L. Jankus. Apie Vokietiją ir Vasario 16 gimnaziją papasakojo ir pats Tėv. A. Bernatonis. Baigiant vakarą, gimnazijai parinkta aukų. Viso surinkta 230 dol. (p.)

ANGLĖ gailestingoji sesuo parodo, kad ji jau pramoko pavartoti "judo" metodą prieš užpuolėją; ji patiesė Wembley ligoninės (Londone) instruktorių.

Devintų žaidynių pirmasis ratas

Vadovaudamiesi Fasko pranešimu Nr. 28, kuriame skelbiama, jog visos su 9-jų Šiaurės Amerikos Lietuvių sportinių žaidynių 1-jo rato varžybomis susijusios funkcijos yra pavestos atlikti Vid. Vakarų Sporto Apygardai ir papildydami Fasko pranešimą Nr. 27 tų pačių varžybų reikalu, pranešame:

1. Fasko nutarimu 9-jų sportinių žaidynių 1-jo rato varžybas vykdo Vidurinių Vakarų Sporto Apygarda ir Detroito LSK Kovas balandžio 4 Detroit, Mich.

2. Žaidynių programą: krepšinis vyrams, moterims, jauniams, jaunučiams; b tinklinis vyrams, moterims, jauniams, mergaitėms; c stalo tenisas vyrams ir moterims komandinės ir individualinės varžybos; d šachmatų komandinės varžybos. Šachmatų varžybų reikalu bus paskelbtas atskiras pranešimas.

3. Amžiaus ribą: jaunių ir mergaičių gimimo datos riba krepšinyje ir tinklinyje — 1940 m. sausio 1 d., jaunių ir mergaičių stalo tenise —1941 m. sauso 1 d. Jaunučių gimimo datos riba yra 1943 m. sausio 1.

Žaidynėse gali dalyvauti per atatinkamas sporto apygardas Faske registruoti sporto vienetai bei paskiri sportininkai, atlikę 1959 sportininkų registracijos prievolę, neprasižengę sportinės drausmės nuostatams ir pagal Fasko nustatytą tvarką kvalifikavęsi iš apygardinių pirmenybių.

Dalyvių registracija atliekama užpildant atatinkamus registracijos lapus, kurie išsiuntinėti visiems sporto klubams.

Registracijos adresas: Vladas Simutis, 7561 Forrer, Detroit 28, Mich.

Registracijos terminas: 1959 m. kovo 21 d.

Visi klubai raginami laiku atlikti registraciją. Smulkesnės techniškos informacijos bus pranešta vėliau.

Vid. Vakarų Sporto Apygardos Komitetas

MISIJŲ DARBE. Viršuje — sesuo Antonia Maria, Marykoll, baigusi medicinos mokslus Chicagoje, dabar apaštalauja Formozoje. Apačioje — didžiausia pasaulyje raupsuotųjų kolonija Korėjoje, kur dirba jau vietinės vienuolės ir katalikai daktarai. Tas misijas aprūpina NCWC.

Lietuvos gen. konsulato ieškomi asmens

Algiminavičienė — Daukšaitė, Ona

Bulovas, Silvestras, Antano sūnus

Čekanavičienė — Cikockytė, Ona, ir jos sesuo Kulbinskienė — Cikockytė Marijona

Daukšaitė, Ona, gyvenusi Grand Rapids, Mich.

Diringis, Jonas ir jo sesuo Apolonija Diringaitė — Narbutienė, jos vyras Stasys Narbutas, jų vaikai Stasys ir Olga

Dirvanauskas, Boleslovas ir Vladas, ir Teklė Dirvanauskienė

Grybauskienė, Pranciška, Kazio duktė, gyv. Kanadoje.

Jakštas, Antnas, nuo Sasnavos buvęs Vokietijoje, Muencheno stovykloje

Jansunas, Bronius ir Leonora ir Uršulė Jansunienės

Kalibotas, Antanas, Bronius, ir Petras, iš Užuožerės km., Anykščių val.

Kaminskas, Kazys, Jono sūnus, gyvenęs Aukšt. Šančiuose, Kaune

Kersnauskas, Antanas, Julijono sūnus

Kilda, Antanas

Kiršgalvaitė - Lemockienė, Elzbieta ir jos sesuo Kiršgalvaitė, Ona

Kulbinskienė — Cikockytė, Marijon, ir jos sesuo Čekanavičienė —Cikockytė, Ona

Kuliešiutė, Paulina, kilusi iš Kauno

Lengvinas, Pranciškus, Fabijono sūnus, žmona, du sūnūs ir duktė

Mažeika, Stasys

Motuzas, Antanas, gyveno "Česterio" mieste, giminaitis Antanui Kazakauskiui

Narbutienė - Dirigaitė, Apolonija, vyras Stasys Narbutas, jų vaikai Stasys ir Olga ir jos brolis Jonas Diringis

Navickas, Adomas, gyveno "Česterio" mieste, giminaitis Antanui Kazakauskiui

Nekvedavičius, Pranas, (Nechworth, Frank, gyvenęs New Jersey

Noreika, Pranas, gyveno "Česterio" mieste, giminaitis Antanui Kazakauskiui

Survila, Antanas, Vinco sūnus, g. Kaune, 1908 m.

Tautkienė, Teklė, kil. iš Vatušių km., Rietavo val., Telšių ap., vyras Juozas Tautkus, ir jų sūnūs Juozas ir Petras

Valančius, Juozas, kilęs iš Žygaičių (Sartininkų) val., Tauragės apsk. gyvenęs Anglijoje, ar Škotijoje, buvęs Anglijos kariuomenėje 1914-1918 m. kare

Vitkus, Jonas (pasivadinęs Bruno Smitt, 1919 m. dirbęs kaipo inžinierius Buenos Aires, Argentinoje.

Zagreckas, Jonas ir Elena, kilę iš Pašilės val., Ukmergės apsk.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y.

Geriamas vanduo iš jūrų vandens

Amerikos specialistai sugalvojo naują būdą pagaminti geriamam vandeniui iš jūrų vandens. Pagal naują būdą mėginimo stotyje per vieną dieną bus destiliuota vienas milijonas galonų vandens. Tūkstančio galionų destiliacija atseis jau tik vieną dol.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

▲

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priimamomis kainomis.

PAUL'S RESTAURANT
LIQUORS - BEER - WINES
SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI
Šeštadieniais, sekmadieniais
Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras
Sav. P. Višniauskas
31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

Republic
Wine & Liquor Store
322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
SAV. M. IR J. JOKUBAIČIAI
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
BARAS IR RESTORANAS
Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai
GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS
Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

ROMAN FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.
PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 Providence Street
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME
Joseph J. & Johanna H. Dirsa
51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.
PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

NORKAS FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
PAUL P. NORKUS
Mandagus patarnavimas mirusiems
1400 North 29th Street Philadelphia 21, Pa.
POplar 9-3231

TAISO
televiziją, radiją, patefoną
įrengia Hi-Fi
BARZDUKAS ir ZUBRIS
273 Chestnut Street,
Kearny, N. J. Tel. WY 1-8390
174 Nutley Avenue
Nutley, N. J. Tel. NU 2-1880

EVergreen 8-9794
M. and Z.
Collision Works
JULIUS MALDUTIS
savininkas
Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

AR JŪS NEPERMOKATE
už savo automobilio apdraudą?
Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.
Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:
Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.
Kreipkitės:
ALBERT F. PETERS
(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Blvd. Forest Hills 75, N. Y.
Tel. VI. 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-53 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

HOLY LIGHT
BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
SAV. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street EVergreen 7-2155
Brooklyn 11, N. Y. Resid. ILlinois 8-7118

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą.
EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME
540 East St., New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336
Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

H. W. MALE

SUPERINTENDENT WANTED

Brooklyn House Oil Burner — 19 families — 2 rooms in owners apartment plus salary. Call — SC 4-6960 or TR 1-4782.

H. W. FEMALE

Opportunity for Registered Nurses

Nurses, Reg.—Immed. openings in mod. 300-bed gen. hosp. Starting salary $280 mo with regular increase 40 hr. week. Diff. for aft. & night duty. Liberal personal policies. Priv. rms. avail. in nurses res. Wire, call or write Director of nurses Miss Ruth Curry, Wilmington General Hospital, Wilmington, Delaware, — OLympia 6-2551. 3-21

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Lojalumo paradas New Yorke

Šių metų lojalumo parade, kartu su visa didžiojo New Yor ko patriotine visuomene dalyvaus ir lietuviai. Lojalumo paradas yra didinga demonstracija prieš komunizmą.

Šiemet paradas įvyks šeštadienį, balandžio 25 d. New Yorko A.L. Taryba kreipiasi į lietuvių visuomenę ir organizacijas ir pabrėžtinai prašo tą dieną neruošti jokių parengimų, pobūvių, išvykų ar rungtinių, kurios galėtų pakenkti lietuvių dalyvavimui parade ir tuo sumažintu mūsų dalyvavimo efektingumą. Kartu A.L. Taryba ragina visus, kas tik kuo gali, prisidėti prie parado parengiamųjų darbų ir jau dabar pasiryžti jame dalyvauti.

Parado reikalams aptarti A. L. Taryba kovo 20, penktadienį, 7:30 vak. Lietuvių Piliečių Klube kviečia organizacijų atstovų pasitarimą. Visos organizacijos prašomos į pasitarimą savo atstovus atsiųsti.

New Yorko lietuviai solidariai su estais ir latviais ir šiais metais rengia birželio trėmimų minėjimą. Šias metais toks minėjimas rengiamas birželio 14, sekmadienį. New Yorko A.L. Taryba ir šiuo atveju primena New Yorko ir apylinkių lietuviams tai dienai neplanuoti nieko, kas mūsų visuomenei sutrukdytų dalyvauti šiame svarbiame minėjime.

New Yorko A. L. Taryba

ELIZABETH, N.J.

Vasario 16 minėjimas, kurį, visoms organizacijoms ir Lietuvos Gelbėjimo Komitetui pritariant, suruošė JAV LB Elizabetho Apylinkės Valdyba, praėjo su pakilusia nuotaika ir dideliu pasisekimu. Tai intencija vas. 22 kleb. kun. M. Kemėžis aukojo mišias ir pagerbė žuvusius prie kryžiaus šventoriuje. Popiet Lietuvių salėje įvyko iškilmingas posėdis ir meninė dalis, kurią įdomiai pravedė aktorius Vitalis Žukauskas.

Iškilmingame posėdyje Antanas Masionis iš Patersono skaitė turiningą ir tikrai įdomią paskaitą. Savo vaizdingai pareikštomis mintimis jis perkėlė klausytojus pas pavergtus brolius tėvynėje ir Sibiro tremtyje. Jis neabejotinai sustiprino pasiryžimą kovoti už Lietuvos laisvę ir visomis išgalėmis remti pavergtuosius savo brolius.

Lietuvos laisvinimo reikalui buvo surinkta Alto vardu 234. 50 dol. ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo vardu 149.50 dol. A. ir B. Stukai paaukojo 20 dol.; po 10 aukojo kleb. kun. M. Kemėžis, kun. V. Karalevičius, kun. J. Pragulbickas, K. ir A. Barčiai, Pr. Damijonaitis, J. ir M. Juška, P. Lanys, J. Lubinskas, St. Lukoševičius, P. Pečenkis, B. ir M. Vyliaudai ir V. Tomkus. Be to, per Lietuvos Gelbėjimo Komitetą Stasys Valatka paaukojo 16 dolerių ir 25 ct. (j.s.)

Didžiosios savaitės pamaldų tvarka Angelų Karalienės parap. bažnyčioje.

Verbų sekmadienį — 8 val. šventinamos verbos, procesija, mišios; kitos mišios: 9, 11 ir 12:15 val., 4 val. p.p. Graudūs Verksmai, palaiminimas Švč. Sakramentu.

Pirmadienį — 7:30 val. vak. Stebuklingo Medaliko Novena lietuvių ir anglų kalbomis.

Trečiadienį — 7:30 val. vak. Graudūs Verksmai, palaiminimas.

Ketvirtadienį — 8 val. ryte mišios ir komunija, 5 val. p.p. mišios ir komunija ir 7:30 val. vak. iškilmingos mišios ir komunija.

Penktadienį — 3 val. p.p. iškilmingos Kristaus Kančios prisiminimui pamaldos, komunija, 7:30 val. vak. Kryžiaus Keliai.

Šeštadienį — 8 val. vak. kompletai, 11 val. vak. vigilijos pamaldos: ugnies, vandens, žvakės šventinimai. 12 val. naktį Velykų vigilijos mišios, pamokslas.

Velykų sekmadienį — 6 val. ryto Prisikėlimo mišios, kitos mišios — 8, 9, 11 ir 12:15 val.

Operetės choras intensyviai ruošiasi pavasariniam koncertui. Choro repeticijos vyksta kiekvieną penktadienį Piliečių Klubo salėje 8 val. vak.

Naujas Balfo apskritis

Devintojo Balfo seimo nutarimu ir New Jersey balfininkų stipria iniciatyva Newark, N. J. įvyko steigiamasis New Jersey Balfo apskrities susirinkimas kovo 15. Susirinkime dalyvavo New Jersey gyveną Balfo direktoriai, skyrių pirmininkai ir valdybų nariai.

Balfo apskritis (Čikagos pavyzdžiu) koordinuoja skyrių veiklą, rengia koncertus, pikninkus, specialius vajus. Balfo apskritis turi specialias didesniai veiklai išvystyti komisijas, atskirą kasą, bei kitas Balfo veiklos pagyvinimo priemones.

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus sueiga įvyks šeštadienį, kovo 21 d. 7 val. Arūnų bute, 86-04 94 St. Woodhaven, N.Y. Tema "Mintys apie akademinę skautiją" kalbės Ed. Kaminskas iš Yale universiteto. Po paskaitos — einamieji reikalai.

Parduodamas namas. Dailus namas su 8 dideliais kambariais, ideliai tinkąs daktaro arba advokato ofisui ir butui, parduodamas Woodhaven, N.Y. Kreiptis į savininką telefonu **VIrginia 7-6096.**

Išnuomojamas butas. So. Boston — City Point, netoli "L" maudynių, trečiame aukšte, 5 kambariai. Automatiškas šildymas, vasara apšaldomas, 7 dalių vonia, kabinetinė sinka, moderniškas naujas pečius, kieto medžio grindys, karštas vanduo dveji piazai, naujai dekoruotas su moderniškais įrengimais. Teirautis po 5 val. vak. 597 E. 7th St., 2nd Fl., So. Boston, Mass.

ANGELŲ KARALIENĖS parapijos vaikai pamaldose savo bažnyčioje.

LIETUVIŲ TAUTOS AMBASADORIAI

Gyvenimas turi savo netikėtinumų. Netikėtai gavau iš Mr. A. Ciezkiewiec, gyv. Astoria, N.Y., visai neapžįstamo ir nežinomo asmens, laiškelį, kuriame prašė prisiųsti Vytauto Augustino "Lietuvos vaizdų" albumą, išleistą 'Ateities". Rašyta nesklandža anglų kalba, brai žas apgrubusių nuo darbo pirštų. Prašo siųsti COD keliu arba prisiųsti sąskaitą. Albumas pasiųstas su sąskaita, pasitikint, kad apmokės.

Po kelių dienų į redakciją ateina senyvas žmogelis. Užuot vizitinės kortelės, parodo paprastą, gerokai aptrintą poperio lapelį su mašinėle įrašytu adresu. Tai tas pats A. Ciezkiewiec. Kalba angliškai. Pasikalbėjus paaiškėjo, kad yra čiagimis, pirmos kartos lenkas. Apie albumą sužinojęs Lietuvos konsulate New Yorke. Kai pasiteiravau, kodėl susidomėjo Lietuvos vaizdais, senukas paaiškino:

—Turiu daug draugų lietuvių ir gyvenamoj aplinkoj ir darbovietėj. Jie visi labai puikūs žmonės. Aš juos visus labai mėgstu. Panorau pažinti ir jų kraštą —mano tėvų kaimynini kraštą Lietuvą, su kuria lenkai turėjo daug ištorinių ryšių, net bendrą karalių. Gal turite daugiau populiarios literatūros apie Lietuvą? Brošiūrų, trumpą istoriją ir kitokios informacinės medžiagos. Gaila, dar lietuviš. skaityti neišmokau, ka žin ar ir beišmoksiu, tad galiu naudotis tik angliškai rašytomis. Esu jau pensininkas. Sveikata dar šiek tiek tarnauja, noriu laisvu laiku susipažinti su kraštu, iš kurio tiek daug gerų draugų susitikau.

Nedaug galėjau aš tą naują lietuvių draugą sušelpti, nes to kios literatūros nedaug esame paruošę. O jos labai reiktų.

Atsisveikinęs pagalvojau, kad visi tie jo draugai lietuviai buvo tikri Lietuvos ambasadoriai, kurie savo pavyzdžiu, žodžiu ir elgesiu laimėjo Lietuvai ir lietuvių interesams didelę simpatiją čiagimio lenko, naujojo amerikono.

Tokių progų būti ambasadoriais galime kiekvienas turėti, be abejo ir turime, tik reikia jas išnaudoti.

KVD

Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopos mėnesinis susirinkimas bus trečiadienį, kovo 18, 7 v.v. Apreiškimo parapijos salėje.

Ateitininkų Sendraugių susirinkimas įvyko praėjusį sekmadienį, kovo 15, Apreiškimo parapijos salėje. Tėv. J. Venckus, kuris šios savaitės vakarais Apreiškimo bažnyčioje veda vyram rekolekcijas (7:30) papasakojo apie Pietų Amerikos gamtą, žmonės, jų gyvenimą ir ten gyvenančius lietuvius.

LAK Moterų krepšinio komanda, vad. M. Žukauskienės ir A. Biručio, uoliai ruošiasi Detroite vykstančioms lengvosios atletikos pirmenybėms balandžio 5.

FILMAS APIE VENGRIJĄ

Radio City rodomas filmas su Deborah Kerr ir Yul Brynner, vardu "The Journey", surištas su vengrų sukilimu prieš rusus Raudonojo teroro ir sukilimo scenos filmą aprėžia suaugusiem. Filmas turi antibolševikinės propagandinės reikšmės.

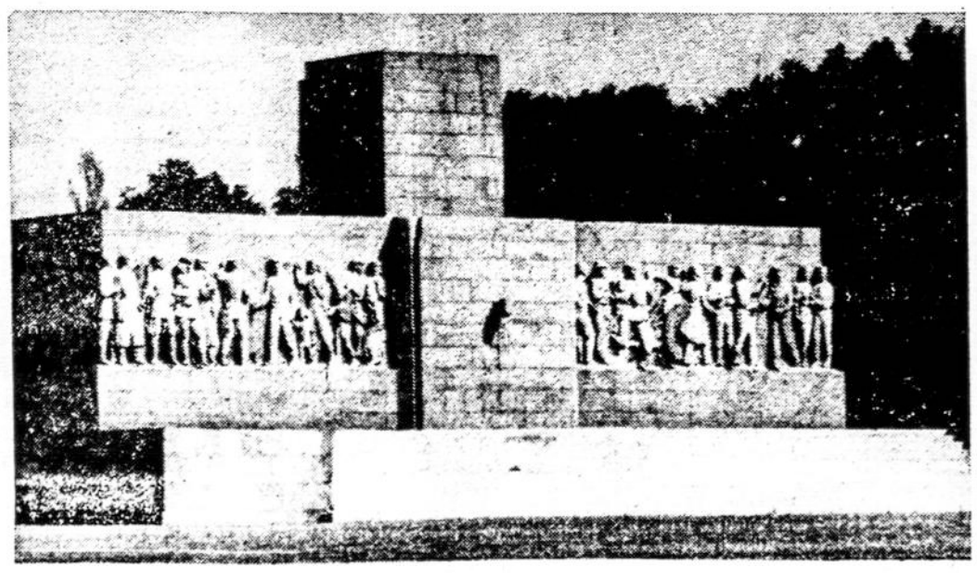

BUDAPEŠTE sukilimo metu Stalino Šta tula nuritinta nuo šio paminklo.

BOSTONO ŽINIOS

Antanas Šapalis, atvykęs prieš gerokus 50 metų iš Subačiaus, šiandien persiritęs jau per 70 metų, vis dar tebekruta. Prieš čia atvykdamas kurį laiką dirbo Rygoje ir išmoko staliaus amato. Ilgainiui Amerikoje atsirado ir daugiau jo brolių ir seserų; kai tėvai Lietuvoje žemės neturėjo. Prasikūrė sunkiu darbu. Visų vadinamą Antanėlį visi pažįsta kaip su priešingos pakraipos žmonėmis tuoj besiginčijantį, bet šiaip jau ramų ir blaivų.

Norma Razvadauskaitė, prieš 2 metus anksti mirusio vyčių veikėjo Prano Razvadausko duktė, studentė, gražiai lietuviškai kalba, bendrauja su naujųjų ateivių lietuvių dukterimis ir progomis televizijoje atstovauja lietuves tautiniais drabužiais. Vasario 20 ji savo draugių bei draugų tarpe motinos ir sesers Glorijos pastogėje šventė 18 metų amžiaus gimtadienį.

Jeronimo Kačinsko simfoninį kūrinį **Lento** 1959. 3. 17. 3 val. 15 min. Brocktono Junior High School salėje gros, tarp kitų kūrinių, Brocktono simfoninis orkestras, diriguojamas prof. dr. M. Paranovo, Hartfordo muzikos kolegijos direktoriaus. Brocktono ir apylinkių lietuviai atvykime.

Faustas Kirša, sulaukęs pensijos ir tuo būdu turėdamas daug laisvo laiko, toliau rašo įdomiuosius satyrinio pobūdžio 'Pelenus". (Jų gera pradžia buvo išspausdinta nepriklausomoje Lietuvoje). Jis labiau gali dalyvauti vietinių lietuvių visuomeniniame gyvenime ir lankyti net ir tolimus pažįstamus bei kultūrines šalies įstaigas.

Velykų dieną, kovo 29, ruošiami skautiški šokiai su įdomia programa ir turtingu bufetu Strand Hall salėje, 374 W. Broadway So. Bostone. Kviečiami visi linksmai praleisti vakarą. Rengia Bostono skautai vyčiai.

Lietuvių piliečių klubo šakotos vadovybės rinkimai buvo gruodyje, o kiti bus ateinančiame lapkrityje, ir naujiems rinkimams jau iš anksto ruošiamasi, Klubas, yra labai turtingas ir geroje vietoje turi 4 aukštų mūro namus, kur du aukštai dar neįruošti, bet jau ketinama įruošimo darbus pradėti.

Mirusieji

Po gedulingų šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldų palaidoti:

Agota Mockapetrienė (kovo 7) 77 m. Velionė gyveno 385 Park St., Dorchester, Mass. Nuliūdime paliko du sūnus. Palaidota N. Kalvarijos kapinėse.

Jonas Šiaulys (kovo 12) 61 m. Velionis gyveno 78 Hilma St., Quincy, Mass. Nuliūdime paliko žmoną, dukterį, motiną, seserį ir keturis brolius. Palaidotas N. Kalvarijos kapinėse.

PAVYZDINGAS VYTIS

Juozas Janulaitis, studentas, gimęs ir augęs Philadelphijoje, yra vyčių veikėjas, kalba puikiai lietuviškai, be svetimo akcento, ir gražiai lietuviškai rašo. Bostoniečiams Boleslovui ir Veronikai Lapinskams tebebūnant Vokietijos tremtinių stovykloje, Janulaitis sužinojo, kad B. Lapinskas iš medžio drožia dailės drožinius, ir todėl jį prašė jam atsiųsti medžio drožtą Lietuvos herbą Vytį ir dr. Jono Basanavičiaus paveikslą drožinį. B. Lapinskas jo prašymą išklausė, ir už tai gavo didelės paramos iš to jauno studento: jis jiems siuntinėdavo gėrybių siuntinius iš Amerikos į Vokietiją. Lapinskai ir šiandien jam tebėra dėkingi. Suprantama, kad dar daugiau Juozui Janulaičiui yra dėkinga Petronėlė Grinkevičienė, kuriai surado jos dabar Lietuvoje pasilikusio vyro Petro Grinkevičiaus gimimo metrikus, t.y. parapiją ir bažnyčią Philadelphijoje, kur jos vyras buvo krikštytas. Dabar su tais gimimo metrikais žmona ir vaikai, gyveną So. Bostone, tikisi savo vyrą ir tėvą iš Lietuvos rusiškųjų administratorių išvaduoti ir Bostonan atvykstant susilaukti.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviam

BALDŲ KRAUTUVĖ

kurioje galima gauti visam butui moderniškiausi baldai, įvairiausios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

ONA IVAŠKIENĖ
LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Off. Telph. AN 8-4618
Res. AN 8-5961

Krautuvėje taip pat galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai ir kreiptis visais DARBININKO reikalais.

Priimami taip pat skelbimai.

JAU PASIRODĖ RINKOJE

naujos konstrukcijos ir naujos formos RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS, kurios pilnai atstoja raštinės tipo mašinas, o yra lengvos ir mažos.

Katalogų ir kt. reikalaukite (gausite veltui):

J. L. GIEDRAITIS,
1632 Broad Street
Hartford, Conn.,
patarnaus sąžiningai.

William J. Drake-Dragūnas
LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas JAmaica 6-7272

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins-Šalinskas
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

Waitkus
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

EV. 4-1232
D. KLINGA
Tax Consultant - Interpreter
337 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083